Массе а мехкий пролетареш, вlашарlхкета!

СЕРДАЛО

СОВЕТСКИ СОЮЗА КОММУНИСТИЧЕСКИ ПАРТЕ НОХЧ-ГIАЛГIАЙ ОБКОМА, НОХЧ-ГIАЛГIАЙ АССР ЛАКХЕХЬАРЧА СОВЕТЕИ МИНИСТРИЙ СОВЕТЕИ ОРГАН

«СВЕТ» Орган Чечено-Ингушского обкома КПСС, Верховного Совета и Совета Министров ЧИАССР

Газет арадуьл 1923 шера дениз ◆ ЕРА, 17 ИЮНЬ, 1982 ШУ. ◆ № 72 (8638). ◆ Мах 3 кеп.

Грозненски экспериментально - механически завода дукхахча болхлоша социалистически декхараш тlайийцад укх шера 7 ноябрга кхачалехьа пятилетка хьалхарча шин шера задани кхочашъе. Царех цаI ва сварщик, коммунистически къахьегама ударник Моисеев Леонид Васильевич. Ше тlайийца декхараш тlехкхоачашдеш ва из. Цхьаккха смена дlаяхийтац цо шен норма 150 процентал чухьнахьа кхоачашъяь.

СУРТА ТIА: сварщик Л. Моисеев.

И. ПЛИЕВА сурт.

ХОРЖАМАШТА ГАРГАКХОАЧАШ

Массехк ди мара дисадац халкъа депутатий моттигерча Советашкеи халкъа судашкеи хоржамаш де. Кlирандийнахьа, 20 июне вай республика гражданаша моттигерча Советашна хоржаргва 9800-нел совгIа халкъа депутати 41 халкъа судахои.

Моттигерча Советий депутаталла кандидаташта юкъе ба болхлой, колхозхой, партийни, советски балхахой кхалнах. Уж дукха къамаш дахача Нохч-ГIалгIайчен дерригача къамийн народностейн дикагIбола викалаш, тайп-тайпарча профессеех бола нах: ялаташ кхёдераш, хьехархой, Iилмахой, механизатораш, студенташ, хьайбаш лелдераш, инженераш, лораш, къахьегама коллективаша шоай юкъарча собранешка цIераш яьхераш.

Хоржамашта еш йола кийчо вай республикс, берригача мехка а санна, чакхйоал Iалампата чIоагIа политически а къахьегама а уйла айеннача хьале. Из лоархIаме гIулакх къахьегамхоша белгалдоакх СССР хьаяь 60 шу, Нохч-ГIалгIайчен автономе 60 шу, нохчийн гIалгIайн шоай лоIамагIа Россеига юкъебаха 200 дизара накъаболхаш керда толамаш а доахаш, КПСС ЦК майски (1982 ш.) Пленума решенеш кхоачашъеча дизза дакъа лацарца жоп дала гIерт.

Промышлении предприятей, колхозий, совхозий къахьегама коллективаша, партийни организацеша кулгал а деш, тlагIертта къовсам лоаттабу цхьайтталагIча пятилетка шоллагIча шера планаши тlайийца социалистически декхараши хинал хьалха кхоачашдара тlехьа. Царех дукхачар лаьрхIад халкъа депутатий моттигерча Советашка хоржамаш деча дийнахьа шоай ах шера планаш кхоачашъе.

Советашка чулоац къахьегача сага сийле кхайкаш йола ван социалистически паччахьалкхен демократизм. СССР, НГIАССР кердача Конституцеша дlачlоагI а яьй шер а яьй паччахьалкхен Iаьдала органашка харжа а шоаш хержа хилара а йола гражданий бокъонаш паргIатонаши.

Хоржамаш толаме чакхдалар дукхагIча даькъе тийша да организационни кийчо ярах, еррига технически средстваш хоржамий комиссей, хоржамий участкай хьашташ кхоачашдара оарцагIъахарах.

Хоржамашта кийчо елга чакхдоалача укх деношка республика лектораш, агитатораш, политинформатораш, пропагандисташ кIоарга а массе оагIорахьара а цахьа дIайовзийташ ба КПСС ЦК майски (1982 ш.) Пленума решенеш, халкъа хьал-торо дIахо айяра тIаерзаль цига тIонийца СССР Кхачан программа. Къаьта масалаш а кхувлаш идеологически балхахоша дIадовзийт коммунизм хьалъеча дерригача доакъоша хоржамашкара хоржамашка кхоачача юкъа даьха толамаш, кхетасаргIйолаши кIоаргаш юкъ КПСС, Советски паччахьалкхен чура а арахьара а политика. Цу дхьан хаяа депутаталла кандидаташта тIехьа агитаци ю къахьегама коллективашка, харжархой бахача моттигашка. Хоржамаш дара дешаш теркал деш да партийни, советски, профсоюзни, комсомольски организацеша. Хоржамий комиссешца икьана цар чакхдаьхад харжархой кандидатаица вlашагIбетталулга. Цига харжархоша хьаккхайкаду коммунистий а парте боацарий а блока кандидаташта, социалистически Даьхен тешаме къонгашта мехкараштен тIехьа кхаж тасса шоаш кийча болга.

Хоржамаш хила дисача денощка массанахьа а хьажи, тахка деза уж паргIата, корта болаш, наьха дегаш айденнача хьале чакхдахара де мел дезар даьдий.

Из кийчо сиа лоархIаме да массе а хIама. Цудухьа юхедисача денощка цIаьнхала а хьажа деза хоржамий участкаш малагIча хьала тIа я, царна гIулакх дергдараш малиш ба, харжархой списокаш вlаштIехьъяьхайий. Къаьстта терко е еза нагирхой, эгара хьалха кхаж тоссача кагийча наьхен мехкарийн.

ЛоархIаме да хоржамаш хулача дийнахьа, 20 июне, балха моттигашка, командировке, е наькъа тIа болхаш хургбараш чоте оцилга. Уж ба мехкдьттахой, машинаьныкъахой, таксисташ, кхыбараш, СалаIара цIеношка, санаторешка, курорташка болхараши хьалхагIе а хьаэца деза кхаж тосса бокъо луш дола удостоверенеш. Цхьаболи харжархой шоай мукъа ди гороала араьха, лоамашка дIадахьа уйла болаш хургба. Цар шоаш дIабахалехьа IуйринIа кхаж тоссича байхаьа ба.

Хоржамий комиссей членаша дика къоастадо деза хоржамаш деча дийнахьа шоаш дергдар. Нийсса а де доагIаш а гIулакх да харжархоей кхаж тоссача дийнахьа хоржамий пункте ва могаргдоацаш вар малаа хьалхе а къоастадар.

Хоржамаш ду ди дерригача халкъа цIей да. Цу дийнахьа геттар дика вlаштIехьъяьнаха хила еза торгоали, автотранспорта, культурно-сердалон учреждений болх, художественни самодеятельносто харжархошта деш дола гIулакх.

Коммунистий парте боацарий блока кандидаташта тIехьа массане а кхаж тассаро хьахьокхарг да КПСС XXVI съезда, КПСС ЦК майски (1982 ш.) Пленума исторически решенеш кхочашдар дукха [illegible] из кхобеш къовсам лоаттабе советски нах кийча болга.

КЪАХЬЕГАМА ВАХТЕ

[illegible]

В. ВОСТОВ.

Сийлахьча юбилеяшта накъадолхаш

Дика къахьегаш, доккхий толамаш доахаш хьаIоагIа «Куларински» совхоза № 1 йолча ферма къона коммунист Абдулазиев Султан керте латта коллектив. Шера план 1150 тонн йолаш ахе бетта укхаза паччахьалкхенга ехкай 570 тонн шура.

ХIанз дени-буси хIара Iаттагара укхаза йоакхх 11—12 килограмм шура.

СУРТА ТIА: цхьоалагIча МТФ хьалхалаттарех йола доярка коммунист Курбанова Белист.

З. БАТЧАЕВА сурт.

УКХ ШЕРА А ИПАТОВСКИ МЕТОДАГIА

Дика кхачаш латт эай республика кхашка ялат. Дукха ха йисаяц комбайнаш из хьакха араяха. Юртара къахьегамхой хIана тIехкьара кийчо еш ба цу лоархIамеча кампанена.

Укх денощка со хилар Сунженски района «Заветы Ильича» яхача колхозе укх шера ялат чуэцара мишта кийчбеннаб хьожаш.

200 гектара тIа кхачаш латт укхаза гураьха дIадийна ялат: царех 150 гектар иIа да, хIаьта мукх — 50 гектар. Укх шера хаоттама хьалаш во долаш дукха халонаш нийсъеннаяле а дика хьувкъам лургбола ялат хьалкхеде вlаштIехьдаьннад колхоза къахьегамхой.

— ХIанз тха декхар да лоацача хана, цхьа кIий буртиг боа ца беш из чуэцар, — йоах колхоза председателa Битиев Iийсас. — Из декхар толаме кхоачашдарах тийша да массе а оагIорахьара цу лоархIамеча кампанена тхо кийча хилар. Цудухьа, геттара бехктокхаме хетаи леладир оаха 1982 шерара ялат чуэцара дика кийчо яра гIулакх. ДIадахача шера санна укх шера а вlашагIъеллай оаха хьувкъам чуэцара йола мехотряд. Ипатовский методах бола вlаштIехьбаьнхарах чIоагIа дика пайда баьлар тхона хьалхарча шерашка. Ишта, дIадахача шера тха вlаштIехьдаьлар юкъера лаьрхIача хIара гектара тIара 21 центнер ялат чуэца. Къаьстта, (тха торонашна хьежача) дика хьувкьам хьаькхар оаха кIи дIадийнача кхай тIара — 32—33 центнер хIара гектара тIара.

Хьувкьам чуэцара йолча транспортни отряда чу мел йоагIа техника тоа а яь дIаоттаь дукха ха яле а колхоза кхаи леладеча тракторни бригаде даггара болх беш боахкар механизатораш. Кхо комбайн латт цхьан мугIарагIа хьалъоттаь. Царех шиъ «Нива» яхаш я, кхоалагIъар «СК-4». Комбайнашта цхьацца гIулакхаш деш боахк цхьан дегIара бола, дика ха яьнна ши саг. Ужаш ба йоккха балха опыт йолаш, колхоза дикагIбола механизатораш Баркинхоев Исраил Дзаигиев Хьамзати. Тkъо шу совгIа ха яьннай цар укх цхьан боахаме къахьега. ХIаьта цу ткъаь шера ахкаш ха хIатIа ма кхачче а тракторашта тIара Iо а баьле комбайнашта тIахоаш Исраил Хьамзати. Из бокъо укх шера а царна еннай, хIана аьлча колхоза кулгалхошта дика хов цар шоашта тIадилла декхар толаме кхоачашдергхилар, шоай болх дег чура, бехктонхаме лелабергхилар.

— Техника ремонта-м Iан замалахьа чакхъяьккхаяр оаха, — йоах Дзаигиева. — Комбайнаш а соахка мара йоалаиза цIена я тха. ХIаьта а сатем хилац ялат хьакха дIадоладалехьа цIаькха а цох кулг ца техача, цхьаккха гIалат чакхдаийта йиш яц. Масала, хIана гучдаьлар цхьан комбайна боарамагIа доагIача бесса, нийса оаспи дIачIоагI ца яьлга. ТIаккха, хIана цIаькха а тхо комбайнашна хьажа дещаре ца гIалаг дIа ца доаккхаи ялат хьакха тхо дIадоладелча дукха ха ялалехьа оасаш еха дIасIоргьяр. Уж хувцаш дукха балха ха йоргьяр. Цудухьа, моллагIа, зIамига дар яьнна цхьанкха а хIама терко ца еш дита йиш яц. ЗIамигача гIалатах тIехьагIа доккхагIдар хьахул.

— Укх шера балха планагIа 10 — 12 дийнахьа ялат чуийца довла деза тхо, — яхаш тха къамаьла юкъевоагIа Баркинхоев а. — Баькъда, оаха лерхI из болх 8 — 10 дийнахьа чакхбаккха. ЧIоагIа сагото я тхога тха боахаме запчасташ кIезига хиларах. Ялат хьокхача хана нийсса лой комбайн йохаш моттиг а. Къаьстта «Нива» яхача комбайнаш тIа наггахьа нийслу оаса хадаш моттиг.

Тоаль кийча латт хьувкъам чуэцаш йолча отряда чуйоагIа кхыйола техника а: жаткаш, подборщикаш, стогометателаш. Кхо самосвал хургья кIа колхоза складе дIаккхухьаш. Наькъа боагIаш кIа Iоухаргдолцаш шофераша дика тоаьй шоай машиний кузоваш. ВIашагIъеллай технически гIулакх дара йола звено а. Цу чу чубоагIа шиъ кхоъ балха говзал кхаерзаь бола слесараш Дзаигиев Константин, Булгучев Iази, мастер-наладчик Булгучев Iалихан. Балха хенах бiзза пайда иIбара техника доагор чудотташ заправка кхай тIа ергья.

Дика кийчъяьй колхозе бригадин стан а. Тоаьй столови, кийчдаьд болхлошта салаIа цIе. Цу чу хьалтехай укх шера ялат чуэцара йола балхара план — график. Цу тIа гуш я малагIа техника хургья ялат чуэцаш, дIаяздаьд хIара механизатора хьалхашка латта декхар, цун дийнахьара балха норма.

Хьахьокха ялат доа ца деш дерригa а чуэцара тIахьокхам лоаттабергболаш колхоза партийни комитето вlашагIъеллай Булгучев Маншарип кулгал а деш йола хацара партийни группа, халкъа тIахьожама посташ.

Ишта белгалдаьхад ялат чуэцача хана болхлошта дикагIа къахьегардола моральни материальни хьалаш а.

Х. ШАДИЕВ.

1957 шера дена Малгобек [illegible] района «Вознесеновски» совхоза къахьегаш [illegible] хаьгIа гучабенни тракторист тIа болх беш хиннав из. ХIанз а из [illegible] тIехьарча хана баьцех витаминни хьар доаккхача АВМ яхача агрегата тIа.

Из агрегат дIаоттаьй шу хьалха. Цу дерригача шерашка пута хьокхар Моздан ва. Цун хьанарагIа ца соцаш болх беш а АВМ. Са хьахоьхача [illegible] цхьа хиннав [illegible] ялат [illegible]

ХIара дийнахьа цу шийла агрегатаца 2400—2800 [illegible] Моздана [illegible] Ишта хьанрен бераши къахьегамах дукхаза [illegible] Советни правительство [illegible] медаль еннай, из ва коммунистически къахьегама ударник.

М. ГУНОЕВ.

СУРТА ТIА: «Вознесеновски» совхоза дикагIбола механизатор Бекое Лунай Моздан.

БАЛХАШ СИХЛУШ ЛАТТ

Ялата санна доакъара йоакхо а еш, КПСС обкома бюроси Нохч - ГIалгIай АССР Министрий Советои из кийчдора кхы а цхьан бетта йаьхъаь месячник ударни темпашца балхаи а деш дIахьош ба Шелковской района «Путь к коммунизму» яхача колхоза къахьегамхой.

15 июнь хьатIаотташ цар аргIаш а даь дIаоттаьй люцернай баьцех кийчъяь 2550 тонн йол, цонашкарча баьцех — 100 тонн, хIаьта кхы тIа рапсехи тайн . тайнарча баьцехи 1340 тонн силос кийчъяьй. 850 тонн баьца хьоар даьккхад.

ЛаьрхIа вlашагIъелла мехотряд я КПСС члена Токарев Николай Васильевича кулгал а деш доакъар кийчдеш. КПСС ЦК майски (1982 ш.) Пленумо тIанийцача исторически решенеша дегаш гIоздаьха къахьегаш ба цун механизатораш. Къаьстта къахьегама овсарле лакха йолаш болх бу шин МТЗ-50 марках йолча тракторах йоаллача стогометателаца йол хьалтелача механизатора Тонник Сергей Степановича, цуица цхьана йол дIанийс а еш аргIаш деш боахкача колхозхоша Григорьев Василей Микенин Александрен. ПланагIа хьалъяла йоагIар 25 тонн йолаш хIара дийнахьа 40 тонн йол хьаллу Тонника, хIаьта шоай нормаш 140—150 процент кхоачаш а еш аргIаш а деш из дIанийсъю Григорьевен Микенинен.

Хьнцар айденна къахьег йол аргIаш деча мегте хьатIаккхухьача шофераши трактористашен. Царна юкъе эггара дукхагIа рейсаш ю Ильисов Ахьмада. ПланагIа хьатIаа йоагIар 30 тонн йолаш хIара дийнахьа юкъера лаьрхIача 48 тонн йол хьатIаахь цо.

АВМ яха шин агрегат я колхозе шин сменагIа болх беш. ПланагIа даккха доагIар 20 тонн долаш хIара дийнахьа 35 тонн баьца хьоар доаккх колхозхоша. Цар тIа болх беш болча операторашта юкъе белгалваьнна Аверьянов Николай.

ТIа-тIа сихлуш латт доакъар кийчдары балхаш.

С. ТОВСУЛТАНОВ.

ЯХЬЕ ХЬАЛХАЛАТТАР

Гудермесски медицински инструментий завода дукхахча болхлошта дика йовзаш я ГАЗ-53 яха № 72-22 йола автомашина. Цу тIа болх беш ва къона коммунист, водитель Байбатыров Махьмуд. Дукха ха яц из укхаза балха вена, цхи шу мара дизадац цо шийй болх укхаза дIаболабаь. Ше къахьегаш воллашехьа чакхъяьккхар цо сайрийнара школа, тIаккха дикен тIехдиен экзаменаш дIа а енна шоллагIча класса водитель хилар цунах.

Ше къахьегаш волча транспортни участке доагорасмазочни материалаши чархаши кхоара тIехьара инициатива дIа а йолаяь, цу даькъе шийца яхье балара тIахьийхар цо участкера берригa болхлой.

— Цу хана дела сона вицлац из. цох башха-дика производственник хургхилар дика кхетадир аз, — йоах керттерча механика Поплавский Константин Митрофановича. Дийца варг а воацаш дукха беза цунна ше каралаьца болх. Къаьстта дика доатлу шийгарча автомашина. Коллективе чIоагIа лоархIаш а сийдеш а ва из. Ишта волча цо дIайолаяь инициатива хьаллаьцар транспортни участкерча берригача болхлоша.

Коммуниста Байбатыров Махьмуда шийй «газикага» (ишта оьле цIи йоаккх цо ше тIаволча машинах) капитальни ремонт ца еш нкъ байтаб бIаь эзар километр. ХIанз цо лаьрхIад дIахо а капитальни ремонт ца еш 150—170 эзар километрга кхачналца цунга болх байта.

Транспортни участкерча дукхагIболча водителаша къовсам лоаттабу кхом бара тIехьа. Цу даькъе социалистически яхь лелаяра договораш яьй цар шоашта юкъе. Цар керттера хьокхам лоархI кхом бари, капитальни ремонт ца еш автомашинага никъ байтари. Цу яхье баьнначар доаха къахьегама толамаш дика да. Эзараш сомий маьхa укхаза кхоаьй автопокрышкаш, электрически йовхален энерги. Бизза пайда эц участке шоашкарча материалех. Цу даькъе берригача шофераша хьокхам телаш вар ва предприяте эггара дикагIа лоархIаш вола водитель Байбатыров Махьмуд.

Хьнцаре къахьегарал совгIа юкъарча балха тIа а дизза дакъа лоац къоалача коммуниста. Транспортни участка комсомольцаша шоай боьжакалла хержав из. Цул совгIа цо кулгалдеш я «Комсомольски прожектора» группа а. Цlенхаштта къовсам лоаттабу цо а из керте латтача группа а къахьегамен производственни дисциплина телхаераш ца, корта бохабу маларaш мелараш ца. Каст-каста уж бовзийташ бар «Молния», «КП» яхача листокаш тIа. Царна эхь а хетийташ бехкаш доахар-царех завода цехашкарча, подразделенешкарча болхлоша. Цудухьа дукха юкъ ялалехьа дика тоаелар укхазара къахьегамен производственни дисциплина.

Башха-дика организатори кхетамчен хиларах тарра заводе меттел ВЛКСМ горкоме а дика вовзаш ва Байбатыров Махьмуд. Комсомола горкома тIадиллача декхарах кхетабе хала болча берашка кхувш боагIаш барашта шефал деш ва из. Царех хIаранеца дувца хов цунна, хIана аьлча царех хIаране оамалаш дика йовзаш воладаь. Дикача, безамерча а гIулакхашта юкъеуло цо кхувш боагIараш. Кхетабе хала ба яхаш Махьмудага хьабеннарех дукхагIбараш шоай хьехамча бокъонца бола гIоичаш а хина дIаоттаб.

Транспортни участкерча коммунисташа берригаш раьза болаш парте мугIарашка дIанийцар Байбатыров Махьмуд. МоллагIа шийна тIадилла гIулакх цIена кхоачашдеш из хиларах участка коммунисташа из хержав партгрупоргалла а. СССР-ен Нохч-ГIалгIайчен автономен сийлахьча юбилей сийна лаьржача яхье а хьалха латташ ва из.

Н. БОРИСОВ.

ХАНАЛ ШИ БУТТ ХЬАЛХА...

СССР-ен Нохч-ГIалгIайчен автономен , сийлахьча юбилейнга къахьегама совгIат кийчлара Сийлахь-боккхача Октябра 65 шу дулача денга кхачалехьа пятилетка хьалхарча шин шера задани кхоачашье социалистически декхараш тIайийцад Грозненски производственни швейни объединене дукхача цехий, филиалий коллективаша. Уж декхараш тIехкхоачаш а деш, лаьржача социалистически яхье укх пятилетке даьн хьалха латташ хьайоагIа шоллагIча цата коллектив.

Кастта шаь бетта чотагIа продукци арахеца йозаергья цу коллективо. Ер шу [illegible] делча дена цеха хIамаш [illegible] гараша планал совгIа [illegible] шийтта эзар совгIа сома [illegible] барзкъаш. ХIанзар тeпpa шин шера [illegible] графикал цIе бутт хьалхабаьнна кхоачашъеш хьалхагIа уж.

Б. ДОТМАРЗИЕВ.

Халкъа рузкъа лораде

[illegible]

МОТТИГЕРЧА СОВЕТАШКА—ХОРЖАМАШ

Харжархой безаме тІаэц

№ 10 йолча хоржамийн участка агитпункт Кирова поселкерчу И. Анисимовн цІерагІча Новогрозненски мехкдаьтта завода клуби чу я.

Чубаьхкача наха безаме хургІола, цар пайдане ха дІахьоргІола хьалаш хьадаьд уккхаза. Даим хул керла газеташ, журналаш, хоржамех, вай пачхьалкхан системах, парте чурчеп арахьарчеп политиках дуьцаш йола материалаш, литература. Чубаьхкачар оттадаьча хаттарашта жоп лала могаш бола агитатораш, специалисташ хул уккхаза.

Шуп штате боацача корреспондента даьча хаттара жоп луш, агитпункта заведующе Костюченко Павел Ивановича аьлар:

— Тха хоржамийн участке хІанале дерригА кийча да кхаж тассара. ХІара харжархочунна 20 июне хургІолча лоархІамеча кампане дакъа лаца тІатьехаш дола пригласительни билеташ дІакхачийтад. Цу ден лоархІамга хьежжа бокъха чулоацам бола болх беш хьаенай тха агитколлектива. Парте ЦК майски Пленумах, 1990 шерага кхаччалца аьппа цигатІайнцача Кхачан программах, дуьне халкъашта юкъе паттача хьалех, СССР Конституцех лаьцна дукха беседаш, лекцеш яьй. Наха юкъе цу тайппара кхетаме болх боаржабеча шовшкарa дика хьоккхам гойташ ва плотник Карташов Александр, электромонтер Копев Владимир, ремонтно-гІишлошъеча цехa болхло Антаева Вера, кхыбараш. Уж берригаш къахьегаш ба ТЭЦ-2. Общественни болх айбара санна йоакхо еш хиннай уж хоржамашта кийчо ечеи уж чакхдоахачеп хьна болхлой политически къахьегачен хьинар айдара я.

Х. СУРУДЖАНЦ.

Нах бахача дІа а ухаш

Балха ди чакхдаьлча дукха вах хьагуллу город Грознерча Октябрьски районерча агитпункташка. Уж ерригаш сапаргІатача цІеношка я. Уккхаза е йоагІаш йола гойтара агитаци, хьалхашка уттача хаттарашта жоп даларa лаьрхІа столаш шІаштІехьдаьхад, хоржамех дуьца литература да. ШоаІ аргІа гІа хан-ханнахьа дежурство лелаеш агитатораш хул.

Стендаш тІа гуш я КПСС XXVI съездах, СССР вІашагІъелла 60 шу, Нохч-ГІалгІайчен автономе 60 шу, нохчийн гІалгІайн шоай лоІамагІа Россена юкъебаха 200 шу дизарах йола материалаш.

Эзараш агитатораш ба нах бахача кварталашка дІа а ухаш царца хургдолча хоржамашта хетабаь болх беш. Цар беседаш ю КПСС ЦК майски Пленумах, цига тІайнцача Кхачан программах. Цу дерригнех шоаш къамаьлаш деш, къаьстта терко тІояхийта дуьц цар советски хоржамийн система дуьнен тІа эггара демократичнегІа хилара, мехка, республике, городе, районе Советски ІаьдаІ эттача юкъа, уккхаза хьолха моттигерча Советашна чакхдаьлча хоржамаш хиннача тІехьагІа белгалъяьннача оргаловеч.

Хьалхашка латта декхараш, наьха хьашташ кхоачадара йоакхо еча хьалашке ... уккхаза Грозненски городскоиа Октябрьски районнерча Советашка бахийта белгалбьхарашща деш долаш [illegible]. Халкъа тешам беннараша «Чечингрупп» приемщикаш Аьмат Пагаудиновна Абунаева, Грозненски [illegible] депо машиниста Владимир Ивановича Бабича, иштта кхычар [illegible] барыал [illegible] хоашта [illegible] деина [illegible] [illegible] кхоберг ца хила рах.

А. ЛЕВИН,
журналист.

Кандидатех дола дувцараш

КХЕЛА ЛАКХАЛЕ

Даиман дикa нах беттабеннаб цунах. лекхай цар дикал, цар гІулакх, аьк-эздел — иштта ахаш дуьц Абатова Изаша, наьхарe хала хиннача хана шийна попиъостал даь, ше хьалланна нах догадувцаш. Парте ахар — хІаьа а тІехьа дагалатт цу хана «Восход» яхача колхоза председател хиннача Фердаули Сулимбек Дударханович рекомендаци луш шийна даь хьехар: «Хьох тхо чІоагІа теш хила, ма доаделахь тхо хьайх тешар».

ІолаьматІ дика да хьох нах тешаш хилар. хьайхара харилар Іе гуча доалийтаргдоа[illegible] хилар. хьай ниa бОвзар, хьайна ма могга наха гІо дара тІакхуви хьо хилар.

Дийтта шера Изаш Алиевна хиннай Арштински юртсовета депутат. Цунна массала дагалатт шие хержарашца вІашагІъеттийлар, цар наказаш, уж кхочашде гІерташ хьинаре хьийга къа, массагІа да уж! Цкъа хиннa хІама: мохк агарах дикка зе дир юрта, тоьал зе хилар школана. Керда школа эшача эттар гІулакх, цу гІулакха оарцагІъельлар Изаш. Цу деношка из го йиш яр парте обкоме, республика сердалон министерстве... Ше цхьаь ала[illegible] оарцагІа: массаза коллектива оагІув байзача ло, оарцагІа бахьар юрта активисташ.

ХІана хьаьлеш латт Арште школа, цунах доаккхал деш а я Изаш: е шу кхоачалуш бераш дешаш хурга кердача школе.

ХІана ала метарща малий из Абатова Изаш Алиевна, мичахьа болх беш я, малаш ла цун декхараш, фуд цунна дагадоаллар. Из — № 3 йолча Орджоникидзевскерча школа директор, эрсий метте литературеп хьехархо. Ер алхайтталогІа шу да из хьехархо йола, царех бархІ — директор йолаш. ХІаьта № 3 йолча юкъерча школа директор из йола — шоллагІа шу.

Изашаца со кхеталехьа, цунах дувцаш дукха хеза вар со: дика хьехархо, хьаькъал доле кулгалхо яхаш цунах дувцаш. бакъда, уж тайпа къамаьлаш шийх деш хилча лоаш яц Изаш, из доккхал эшаш яц из, иштта дац из оал ло. кхычар санна бу-кх аз а болх, дукха ба сол дукха дикагІа бола хьехархой а директораш а. Шийна карагІдаьнначох а доккхал деш яц из.

Белгалдоаккхаргда вай керттера дар. Берашца бу болх — дешар Іомадир а кхетам балар а — дерригакомплексни гІулакх лоархІ ло. Методика хир тоьам бац. йовх Изаша. Хьехархочун индивидуальни оамалаша кхоачам лац массе оагІорахьара санхетам лаца бола сат, гражданин дешархочох хьалккеве, цу гІулакхех хургъац эшшаш йола эффект, нагахьа санна, хьехархочо берий даьшна-поанашна шерра бувзам ца лелабой, общественностаца, производственни коллективашца шерра бувзам ца лелабой.

Бокхча низ ба школера берий даьй-поаной комитет.

По чакхдоал профилактика деноа. хьож цар шІагІарча хьалашка, даьннеп поаношнеп къамаьлаш хул, цу комитета доакъашхой кхет-кхета хул урокашка. берий знанешка, хьехархой методикага хьожаш.

— Укх тІеххьарча хана харжахьа лела бераш геттара вІезигдениад тха, — яхаш дуьц Изаш Алиевнас, — кхетама болх комплексно беш хиларах дика беркат даьннад тхона. Бакъда, цунах тоьам баь Іе йиш яц, массала а дешара-кхетама болх творчески бе беза.

Бокхача, алхайтта бер долча кхархой дезале хьалкхийннай Изаш. МоллагІа бар санна бола ахархой дезал, дІамига волча хана дена кхахьета, къахьегам бела кхетам луча, харилахьа лар ца лелале, даьннача гІалатах жоп дала хоаш бераш кхедеча дезале. ХІаьта эІамига волча хана бера Іомалаьр, мел доккха дика хІама да Изаша дика кхетаду.

Цудухьа массаза а шиъ болх по буза дешаш дола бераш дешарах кхийтта из Іеш, гонахьара вихар доалаш, цунах кхеташ долаш хьалхехара. Цудухьа цхьакха цІеваа хІамо дапар цхьан дийнахьа «Сельхозтехника» МРО еш хиннача совешане объедиисне управляющи А. А. Жилин. И. А. Абатова классай кулгалхой вІьаьна багІаш хилар. Къамаьла малая — объединене болх беш болча наха шоай бераш дикагІа кхедара бехитокхам айбар.

Дика бувзам ба школа прокуратура, халкъа суда балхахошца. Укхала керттера дар фуд аьлча, из дабераш социалистически законность довзаш, общества хьалхашехара шоай декхараш кхетадеш бераш хилар.

Иштта, вайна гучча тайпара, дукха бехктокхаме хІамаш да Изаша хьалхашка латтараш. Школерча балхана кхоачалуш я дац уж. йоккха диапазон юкъелоацаш ла уж. КПСС Сунженски райкома бюро член хиларах тарра, цунна хьалхашка отт кхидола бехктокхаме декхараш а, уккхаза а гуш да вахарах ца Іабаш, сатем боаца сег из хилар. Из районни Совета халкъа депутаталла харжа кандидат я — боккха тешам ба из, халкъа эггара дикагІа болча викалех мара хулаш боаца тешам.

ЦІаьххаза а дагадоапаргьа вай Арштера школа. Райцентре болх беше, Іаламате дог гІоздаьна я Изаш цу гаьнарча юрташкарча бераш касста керда школа хьалъе йоалаш. Кастта хозачей сийрдачеп школе дешаш уж хургхиларах. Хета тарлу-кх, шийшколерча берий е езача йовхох тоьам хилац хьогІ цунна аьнна. хилац. ГІулакх кхыча тайпара да — из дашийн мохк. Даьхе, из тоалра, на хозьяра, цун хьалхувш йоагІа нъона тІехье хозеп дикеи йолаш хьалхехьара Изаша шийн керттера декхарлоархІаш хилар.

Г. ТКАЧЕВ.

Хоржамашка массане дакъа лоацаргда

«Гипросельхозстрой» аздане йолча № 11 йолча хоржамийн участка активисташа дукха болх бу укх деношка. Участок сектораша йийнъа а кийнъа, хІаращена агитколлектива член тІочІоагІвьаь.

— ХІана цІаьхха а хьожал йе тхо дийла дисарашка, — йоаь хоржамийн комиссе председатела заместитела Г. И. Новикова. Хоржамаш [illegible] ди хьатІ[illegible]чалехьа дерригa а кийча хила деза.

Хоржамаш чакхдоахара укхаза дуккха къахьийта [illegible] дІоях агитационно - массови балха учет еча журнало. Организационни балха тайп-тайпара мероприятеш чакхъяьхай институте партийни [illegible] кулгалдеш хилача агитколлектива хоржамашта кийчлуча хана. Дукха нах гулбенна чакхъяьлар хаттарийн жоппийн сайре, ЧИАССР Лаккхерча Совета депутатаца Р. А. Салмопайца харщархой вІашагІъхетар.

ХІана дерригa а кийча да № 11 йолча хоржамийн участкe хоржамаш чакхдахара. ХІара сага хои шоаш моттигерча Советашка депутаталла, халкъа суде хоржамаш малаш ба, дола цар биографеш, цария тІйпна накалаш. Ца! мо берригаш а боаІаргба хоржамаш хулачи дийнахьа Іалдеца моттигера органашка халкъа судехой [illegible].

В. МАРИЕВ.

Массе а моттигашка агитатораша чулайнна кхетаме болх бу харжархошца. Грозненски районерча Алхан-Кала харжархой участокашкa укх деношка болх беш агитаторийта [illegible] А. Шериповa цІерагІча [illegible] оператор, коммунист агитатор Асламиров Хайпула [illegible] Конституце по[illegible] [illegible] дІадеи кийташ.

Харжархой чІоагІа раьза ба Асламировна. [illegible] [illegible] хІама [illegible] уж укх [illegible] агитаторе шерай вахад [illegible].

СУРТА ТІА: агитатор [illegible] Асламиров.

И. ЦУЕВ сурт.

«Грознефтеоргсинтез» объединене кустовой информационно-лоархІама центре слесаралла болх беш ва Сугаипов Хаппаша. Шийна тІадилла гІулакх даим цІена кхоачашдеш, къахьегама тІера волаш, бехктокхам лакха болаш ше хилар хьагойтад къонача болхлочо.

Шийн балха говзал хадаваза лакхъеш, даим къахьегам товбаро керда накъаш лехаш волча зІамигача саго дукха терко ю шийн теоретически знанеш лакхъяра а. Болх а беш толаме дийша чакхъяьккхай из химико-технологически техникум. Дешаро, лакха балха говзал хиларо йиш хулийт Хаппашийна даим сменни нормаш 20—30 процент тІехкхоачашъе, хьадеча балхий дикал лакха хилийта.

СУРТА ТІА: Х. Сугаипов.

З. ВАТЧАЕВА сурт.

Экономика пайда беш хила еза

КХОМ БАР— ХІАРАНЕ ДЕКХАР

Производства эффективности балха дикали лакхъяра «ХІара балха дийнахьа хьадер дукхагІа хилийта!» яхача девизагІа шерра социалистически яхь йоаржаьй Грозненски «Автоспецоборудование» яхача опытно-экспериментальни завода болхлоша. Яхье баьипараша бизза пайда ийбу шоай производствени кхоачамех, балха ханах. Хадланза производствана юкъехул цар керда техникеи дикагІйола технологии, яхье хьалхалаттарий опыт шерра дІа-юха йоаржаю. ХІара дийнахьа итогаш ю социалистически яхье лацача бригадаша, сменаша, цехий коллективаша даьхача къахьегама толамий. Уж дІададу заводской, иштта цехий хьокхамий улга тІа. Предприятери дукхагІйола бригадаш шоай къахьегам бригадни формагІа вІаштІехьа а баьккха болх беш я.

Иштта шоай къахьегами социалистически яхьи кхетамца вІаштІехьа а яьккха наьхьегача заводчанаша цхьа бутт дІабахийтабац укх юбилейни шера пачхьалкхен плани тІоийца социалистически декхараши тІехкхоачаш ца деш. Цудухьа башхадика производственни хьокхамаш доахаш чакхбаьккхар цар дІабаха пхи бутт. Пачхьалкхен планал совгІа заводa коллективо арахийнар 36 эзар сома мах бола норматинно-цІена продукци, 144 эзар сом мах бола товарни продукци. Продукци мьыхала лакхара пхе бетта план 107,5 процент кхоачаш а ль, планал совгІа мьыхала лькхар 220 эзар сом мах бола тайп-тайпара продукци.

ЦхьайтталагІча пхилеткана шоллагІча шера завода болхлоша къаьстта дика тоалаьй шоай дерригa техника - экономически хьокхамаш а. Къахьегама овсаргІа лакхъяра пхе бетта план 102,9 процент кхоачашъяьй. Дуккхал из лакхъяра чоталгІа хьаьвй планал совгІа ара мел хийца норматинно-цІена продукци. Арахецача продукцега дІабода мах лохбарах укх шера завода коллективо кхоадаь иттех эзар сом. Предприятие хьача пхе тайпарга йоделена пачхьалкхен дикала Знак ецнай. Укхаза ерригa арахецачa продукцех 12,9 процент яр лакхерча категорех хьаьен я.

Производства эффективность лакхъяра тІаІерита а кхдамна а къоасам лоаттабу завода болхлоша. Из хьанам лакхбара къаьстта болха лоархІам болаш да зІамигчун а доккхачун а кхом бар. ЦхьайтталагІча пятилетка шераша цар кходе дош лелаьд 1105 тонн металл, цу даьшe 1000 тонн технически мероприятеш чакхъяхарах, 105 тонн организационни мероприятеш чакхъяхарах. Цул совгІа кхоо [illegible] дукха электроэнергии йоалхара энергии. Эзамичун а доккхачун кхом бара хІара шера лахрьІа кхоамбоалла болаш [illegible]. Масала, дІадахача шера йолча планагІа цар кходе деаш дар 250,0 тонн металл. [illegible]

хеца йоаларах — 15 тонн, аьшка листаш тедилга тоадарах — 20 тонн, отходех пайда ийбарах — 31 тонн, арахецача продукцега юкъе конструктивни хувцамаш дарах — 40 тонн металл кходир. Уж а кхы а мероприятеш чакхъяхарах дІадахача шера кходир 205,4 тонн металл е планагІа лаьрхІачул итт тонн гаргга дукхагІа. Цул совгІа рационализатораша еннача предложенеша торо хилийтар 61,5 тонн металл кходе.

Укх тІеххьарча шерашка къаьстта чІоагІа пайда ийбе болабаьб заводе хьалха дІалхача хана дІакхувсаш хиннача отходех. ХІаьо заводе отходех хьаеш я 42 тайпара оатхалаш. ХІара шера отходех цу предприятие керда хьае йолаю 5—10 тайпара оатхалаш. Цар торо хулийт 15—20 тонн прокат кхое.

Кхом баран хьурмат дарaи долча республикански Еррigсоюзни хьажарашка дизза дакъа лоац завода болхлоша, инженерно - технически болхлоша, рационализаторашеи изобретателашеи. ХІара кварталагІа цкъа итогаш ю металл, электроэнерги, доагоро - энергетически ресурсаш кхоарах хьахиначун. Цу гІулакха тІаерзаль чакхъяьхача мероприятеех оаьнача пайдах 20—25 процент дар цу лоархІамеча балха тІа хьинаре дакъа лаьцача болхлошта премена хьожаду.

Кхом баран хьурмат даран тІаийца социалистически декхараш укх шера а тІехкхоачашдеш да. Хьалхарча квартале яьча итогаша хьахьекхар 74 тонн металл кходаь хилар, планагІа кходе делаш хиннар 65 тонн мара доацача, условни доагор — 10 тонн е задание ши тонн дукхагІа, планагІа 70 гигакалори йоахала энерги кхое езача кхойир — 80 гигакалори, кхойир 20 эзар киловатт - сахьат электроэнерги, йоагІачул цхьа эзар киловатт - сахьат дукхагІа.

Кхом бара тІехьа лоаттабеча къоашмe хьинаре дакъа лоац заводерча рационализатораша а. Цар укх шера ийча а ль производствана юкъейихьай ткъо рационализаторски предложени. Цар шера пачхьалкхена беш бола пайда 12,5 эзар сом ба. Творчески балха тІа хьинара кха а хьетам дикагІйола рационализатор лоархІаш я инженер-конструктор Цыганкова Ирина Фоминична. Из еннача шин предложене баь пайда 9400 сом ба. Иштта дика рационализаторан лоархІаш ба слесарий - сборщикий бригадир Штепа Валерий Андреевич керттерча механика отдела материальни нормировщица йолча бОвз начальник Кузнецова Надежда Сергеевна. Цар шинне еннача йиъ рационализаторски предложене шера беш бола пайда 1300 сом ба.

Кхом бара тІехьа шоай еррига тоаонаш оарцагІа а яьх, производства эффективности балха дикали лакхъяра тІехьа тІаІерита къоасам лоаттабеча завода дукхагІйола цехий, бригадий коллективаша дош дешна Нохч - ГІалгІайчен автономни юбилейна кхоачахьаь пятилетка шерашка шин шерашка кхоачашде. Шоай тІайийца декхарaши дика тІехкхоачашдеш ба а йоаташ социалистически яхьи хьалхара моттиг дІа ца хоаца и Головинов Александр Кирилович, Ромашкин Александр Сергеевич шерa латтача хьалха цхьай хьалхатоаш.

В. КОСТОЕВ.

САГ ШИЙ КХЕЛА ДА ВА

ДИИ НАЦИОНАЛИЗМИ

Нохчийн гІалгІайн исторе керда къаьнта, сийрда оагІон лоъръй бІаьшерашка тІехьайнеи хинна, боадошеп къоли вІашкаьтта уж мукъадаьхача Сийлахь-йоккхача Октябрьски социалистически револющe. Социально-экономически культурни дегІоахара хьалхарча шамогІа доадиха а йиш йоацаш хиннача лакхалейІашка кхоачаьад цо нохчийн гІалгІайн халкъаш. хІонзарча хахарча Іилмни цивилизаци толамашта юкъе дилад.

Уж дерригa толамаш КПСС къамийн политика ленински принципаш нийса чакхъяхар, вай социалистически Даьхен дерригaча халкъаша, къаьстта эрсий халкъо, вежарий санна гІо дар бахьан долаш хьахиниа хІама да. «Советски Іаьдал эттача хьалхарча шераш дена, — аьнай КПСС XXVI съезда материалаш тІа, — халха эрсех доаца къамаш доахаш хинна Россе йистош дегІанахара ма хулла чехкагІа шун центра боарамта кхоачалра тІаерзаль хиннай вай экономически социальни политика. ХІаьта из декхар толаме кхоачаш а даьд».

КПСС а Советски пачхьалкхен а идеолашта шоаш тешоме хилар хьа а гойташ, хьинаре къахьегам ла тахан вай мехка дахо дерригa халкъаш СССР хьахиниa 60 шу дизара доккхийча къахьегама толамашца накъъадахара.

Къаьстта лоархІаме да на рара шу вай республика къахьегамхоашта, хІана аьлча, иштта Нохч-ГІалгІайчен автономи хьохиинa 60 шуи из шийн лоІамагІа Россепа юкъеяха 200 шуи дизар санна дола кхы ши цІей дезде кийчлуш ба уж укх шера.

Цу Іалаьмате дезача деношта накъаболхаш, доккхал я деш, белгалдоах республикан къахьегамхоашта вахара массе а даькъе шоаш даьха Іалаьмате доккхий толамаш.

Вай социалистически обществана карагІдаьнна сийлахь-доккха хІама лархІа делаш да цу толамашта юкъе вай мехкарча дерригача а катийча а къамашта юкъе этта вежарий доттагІал. Социалистически хувцамаш даьча шерашка хьа а хинна чІоагІденнад СССР къахьегача наьха сийлахь-доккха вошали цхьоагІон, доладеннад халкъашта юкъе историна чухь цІаккха а хиланза дола ленински доттагІал хьагойташ дола гІулакхаш.

Вай мехкарча къамийн зІамигача халкъийн вахара дерригача оагІошта ма могга аь интернационализаци санна йолча лалене кІийле латт советски халкъий вахаре хиннача социалистически хувцамех. церна юкъе эттача вежараша санна цхьан къахьегарап вІашп гІо даран гІулакхех, КПСС беча Іалаьмате боккхача идеологически балхах.

Цунна цхьана ала дезаш да, наха интернациональни кхетам луча вай толамаш даьха дале а, цхьоболча наха юкъе гучалехкаш йолча национализмаеи шовинизманеи духьалара къовсам дІахо баьха безаш ба, аьлча.

ГІулакх мишта латт аьлча, халкъий доттагІален социалистически интернационализман идеалаш котъялаpo автоматически котъялкхац из идеологи хІара сага санхетам чу цхьаккха сагa юкъера ца къесташ берригача наьха традиции, оамал, психологи хиле дІаоттац цуни принципаш. «Капиталистически строи оамалаш, — яздаьд В. И. Ленина, — сов чІоагІа я, бІаьшерашка уж оамалаш Іомаяьча халкъа кхы тайпа кхетам балар дукха ха эшаш дола хала гІулакх да» (ПСС, т. 37, оагІ. 302). Ма ярра йоагІаш я В. И. Ленина из положени динахи национализмахи юхедисарашца

ЧІоагІа актуальни да национализмахи динахи юхедисарашца къовсам лоаттабара дош вайнига. Нохч-ГІалгІайче. Цу тІа а республике бахача наьха цхьадолча даькъа юкъе гучалехкаче буржуазни национализмах юхедисарех дуьцаш, чІоагІа лоархІаме да, уж къаьнача обществах юхедисача кхыча тІехьадисача гІулакхашца дувзадейна хилар дагахьадар. ХІана аьлча, эггара айхагІа ба нацио-политически уйлашкеи динах юхедисарашкеи юкъера бувзам, хІаьта иштта хьона да дина идеологи къоабалъеча моттигашка националистически тенденцеш чІоагІа хилар.

Республике даьча хьадаьча — социологически толхамийн материалашца хьахьекхад вай республике бахача наха юкъе, къоастадеш аьлча, нохчаштеи гІалгІаштеи юкъе динах тешарий боарам лакха хилар. Къаьстта терпам тІаоаш хІама да укхаза дукхача динах тешаш болча наьха кхетамга а цар гІулакхашкa а диллача къаман обычеши дина гІулакхаши вІашагІъийна, царна хетачох, вІашагІкъоастаде йиш йоацаш дувзаденна хилар. ХІаьта цу хІамах чІоагІа пайда ийбу дина хьалхалаттараша.

Къаман обычеши традицеши, бусалба дина обрядаши цІейши цаІаш а лерхІаш, уж гІерт ислама обрядаши цІейши порххІе даь хана деча нохчаштеи гІалгІаштеи юкъе йолаш йола вай дай обычеши традицеши, аллха нохчийн гІалгІайн мара кхычa къамий доацо, чуловшам бокkха бола а хоза а духовни рузкъа, хІаьта цудухьа цар вайнаьха къамий гІулакхаш хоз а ду. ший а доакха, цудухьа нохчаштеи гІалгІаштеи дина обрядаш чІоагІа эшаш а хиланза аргІйоацаш а я ала. ХІаьта бусалба динах нах хьаннъастара процесс, дина обряд хоачаш ца яр, хІаьта иштта нохчийн гІалгІайн къамий вахара еррigача оагІошта интернационализаци яр, царна хетачох, халкъий нравственни кІийле йохар, уж духовно къийбалар, дай обычеши традицеши дІалхоавсар санна хІама да.

Нохчийн гІалгІайн къамий политически даькъе эггара тІехьадисача даькъа динех националистически уйлаш мога а еш, цар гІо ду бахача наха юкъера националистически гІулакхаш дІа ца доалийтара, кхыча къамашцара хьагІ совъяхара.

Къаьстта чІоагІа летадбу бусалба динахи национализмахи юхедисараш бытах сагі йоалаяр — йитар санна долча гІулакхех. ХІаьта из бахьан доаиаш а дац. ГІулакх миштад аьлча, быт я общества эггара консервативнегІен аьтта хувца ца луш йола социальни сфера. Цудухьа къаьстта йоккха я лакхе дийцача тІехьадисараша воспроизводство ярец ужаш дІа ца доалийтарен даькъера динах тешача дезала влияни. Хоаш ма дий, юххьанцарча этапе, хІаьта иштта дІахо йодача хана а сага къаман гІулакхаш Іомадер дезал хилар. Дезале Іомаду сага къаман гІулакхех дола керттердараш: шийн къаман мотт, къаман обычеш, нраваш, традицеш, йоза быт. Эггара хьалха укхаза хьаул къаман психически склад, къаман кхетами санхетами. Цу хІамашца цхьан дезало ду цунна дина хьакъехьара хьехамаш. уккхаза чІоагІлу сага дина гІулакхаш лелада-ра практика.

Тайп-тайпарча средствашца а тайп-тайпарча формаех а ю динах тешача дезало хІара шийн члена дина воздействи бераша дина хьехамаш ду, бусалба дина обрядаши цІейши кхоачашде доах. ХІаьта дина кхетам балара средствашца методаши хувцалу бера ха хувцалларга хьежжа. Къонаттадах аьлча, бера мотт Іомабеча йоа хул даьи цаьнеи ло чІакагІа кхетадерг долча тайпара бера дона хьехамаш да, цунга дуьургдола дина гІулакхаши дейта, кулътови обрядаш кхоачашъеча дакъа лацийта.

ДІаха кхуаш доагІача бераша царна чІоагІа пайдана а йолаш йола дина хІама а йолалу школа, студенчески группа, производственни коллектив санна йола факторан. ХІаьта цар вІалехех кхетае долалу уж вай обществa атеистически, духовни мехкъалеиаш. Из ха а хоаш, нагийча наха мехкараштеи воздействи яра методаши формаши хувц эшиах тешаш болча дезало а. Дика обрядаши цІейши вай къаман обычеши традицешта йола, уж кхоачаш ца еш, ца лоархІаш цар шийн къам декхар йола ахаш дуьц. ХІаьта цу тайпарча къамаьлех оттабола катІархой Іехa а лу. Цунна иолиъостал ду воккхагІчеп сий лар, хьаша чулаар, вІашп гІо дар санна йола вайнаха юкъе лелаш йола дерригача адамлен дика обычеши дина обрядаши вІашагІдоакхаш а дерригаш а цхьатарра леладе дезаш а гІулакхаш да яхаш Нохч-ГІалгІай чу дина хьалха латтараша даим еча спекуляне. Цу даькъе чІоагІа терпам тІаоазаш да республика цхьаь школа лакхерча классе дешаш йолча кхувш йоагІача йоІо аьнна ер дешаш: «Со чІоагІа тешаш я даьлах. ХІана аьлча, дасп нанаси йоах сога, нагахьа санна со даьлах тешаш а обычеш кхоачошъеш а на хуле, елча жожагІатта гІоргъя хьо». Ислама обычехи традицехи «вай» йоах йоІо, хІаьта по тхахьонх мийрослепас еш йола влияни мишта.

Бытен дезала — бытови гІулакхийн сфера бахьан лоаттабу къовсам ислама. кхыча динашта а санна. Къаьстта лоархІаме хилар кхета а деш, чІоагІа тешам тІаухийт Нохч-ГІалгІайчен дина хьалха латтараша цу даькъера родово-патриархальни юхедисараш дІа ца доалийтара. Къаьстта дукхала боал уж шийн къамах йоалла саг йоалаярах кхыча къамахча сагага маьре яхалой. Кхыча къамах йола сиг йоалаяр «арсе хилар да», на йоалаяьр «жожагІатта гІоргва» яхаш, шоай ма хулла оарцагІбоал эп лелабераш цу тайпара хІама хилча йоалаяь сиг йитийтара. Цул совгІа, дина хьалха латтараша ду «хьехамаш» дІайодеча цхьадолча динах тешачеи националистически уйлаш йолчеи дезалашка цкъаза кхувш йоагІача тІехьенча интернациональни уйлаш йолаш, халкъашта юкъера вежарий доттагІал чІоагІде гІерташ. кхыча къамех болча наьха сийдеш а уж лоархІаш а хургбалаш кхетам балара гІулакха чІоагІа зенна йола атмосфера отт. Цу тайпарча дезалашка каст-каста хул харахошка ислама обрядаш йизза кхоачашъянза ярг ца хиларах дола къамаьлаш. Цига чІоагІа дІадех кхайча нахен мехкарашен патриархально - родовой обычеш кхоачашъяр. Наьха Іалаьаташ хьа на айдар, уж мичча тайпара зале а шийн къаман дараш дІа на кхоачаш. Дина обрядаши патриархально - родовой обычеши кхоачашъярах латта езаш дерхІ дина хьалха латтараша нохчочуни гІалгІачуни бокъонца йола патриотизм.

Советски наха, берригача нохчаштеи гІалгІаштеи — [illegible] болча шоаІ халкъий викалаша дика кхетадеш ба дина хьалха латтарашеи цхьаболча дина активисташеи могаеш йола «патриотизм» бокъонна йолча советски патриотизманеи социалистически интернационализманеи доагІаш хІама цаьнаш йоаца. Нохчаштеи гІалгІаштеи, берригача советски наха а санна, еш шоаІ [illegible] социалистически Даьхе, [illegible] [illegible] [illegible] къамаш. Цар доккхал ду [illegible] [illegible] советски халкъах. [illegible] карча [illegible] [illegible] ча доттагІалах.

Д. МЕЖИДОВ,
Л. Н. Толстоя цІерагІча ЧГПУ философе кафедра доцент.

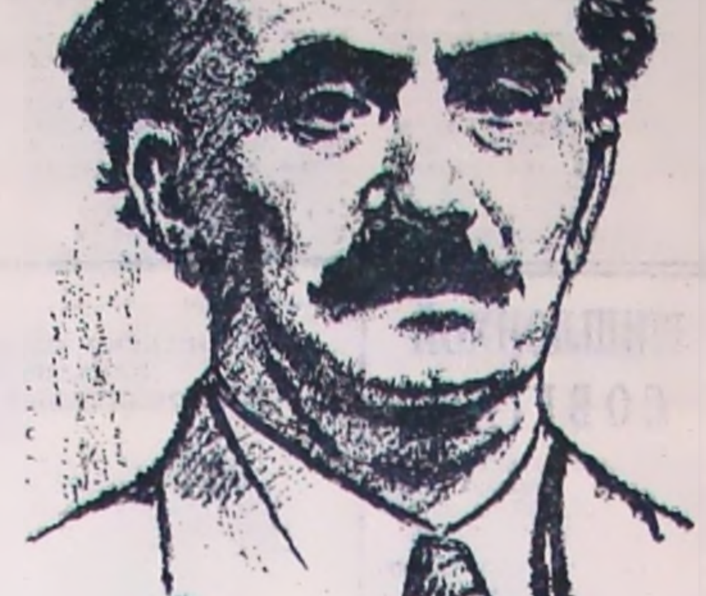
СССР 60 шо дизара цІерагІча Грозненски [illegible] завода № 1-101 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] хьалха латташ хьаламарах а [illegible] яхача [illegible] коллектива. СССР-еи Нохч-ГІалгІайчен автономни [illegible] юбилей [illegible] къахьегама вахте [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] дика къахьегаш [illegible] [illegible] [illegible] аппаратчикаш Фролова Ирина, Савин [illegible], [illegible] [illegible], Шахова Аза, [illegible] [illegible], [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]. Даим технологически режим кийча а лелаеш, шоай декхараш цІена кхоачашду цар.

СУРТА ТІА: (аьрдехьара аьттехьа) аппаратчикаш В. Савин, Н. Фролова, Л. [illegible], А. Шахова, К. [illegible], В. [illegible].

С. АХТАЕВА сурт.

Кховна 100 шу дуз Болгарски а Дунен халкъашта юкъерча а коммунистически болхлойн болама деятель Георгий Димитров ваь

ЛЕНИНЦЕХ ВОЛА РЕВОЛЮЦИОНЕР

Георгий Димитров ваь 100 шу дизарца дуьзадеина дуьнца болх бьвча цуп повкъосташа, дукхача цIп хелача Iилмахоша-историкаша, Болгаре партийни общественни организацей викалоша дакъа а лоацаш «гергIча истола» тIара вIашагIкхетар чихдаьккхад София-пресс яхача болгарски агентства. Цу вIашагIкхетаре жопаш тийлар 20 мехкарча 65 хIара дениа арадувлача газета, кIирагIа цкъа арадувлача, журнала хаттарашта.

Газеташ дешарий теркам тIвоз оаха болгарски столице хиннача лоархIамеча цхьадолча къамаьла.

ЦОЛА ДРАГОЙЧЕВА — БКП ЦК Политбюро член.

Болгарски коммунистически парте а болгарски халкъо а доккхал ду Георгий Димитров Ленина эггара талантливегIа болча учениккийн цун деим даваргдола гIулакх дIахо наувьерийн мугIарашта юкъе латташ хиларах.

ЧIоагIа теркам тIаозаш хIама да, парте кодача вача Георгий Димитровга хаттар даь хивар: «Болгарски коммунистически парте ваха безам хIанаб хьа?» Жоп ишта хилар:

— Парте член хила безам ба са, цо кулгал а деш болхлой класс классови компромисий новкъа а ца йодаш революце новкъе йодаш хилар бахьан долаш.

Къонача Георгий Димитрова ше хьоргбола никъ хержаб. Из хиннав шоай вазар ше морг хьы доацача сийлакь-доккхача гIулакха хатадь болча наьха тоабех. Цун эггара хьамсарагIа воле турпал хиннав Чернышевске «Фу дергда?» яхача романа тIара Рахметов.

Георгий Димитрова вазари гIулакхаши къаста йиш йоацаш дувзадення хиннад социальни нийсо бахьан долаш болгарски болхлой классо, Болгарски коммунистически парте лоаттабьча турпалча къовсамца. Цунах чIоагIа къьга гуш доавнаш хиннад вай партех доакхе дика гIулакхаш — марксизмана ленинизмана а пролетарски интернационализманен тешаме хилар, буржуазеца, аьттаьарча а вырдекъарча а оппортунисташца машар хила йиш йоацаш хилар, наха Iоткъам лоаттабаран эксплуатаценен дуьхьала ца хаддаш къовсам лоаттабар, къахьегача халкъа гIулакха тешаме хилар. Вай парте ираз да цун дегIаазара эггара халагIча этапа, парти марксистско-ленински парте хьисапе хьаьулаш а чIоагIлуш а лаьттача хана доал Георгий Димитрова бе хилар.

1923 шера Сентябрьски восстани хиннечул тIехьагIа Георгий Димитров сихха дунен халкъашта юкъерча масштаба революционер хулаш дегIавоагIа, Коминтерна цIи хеза деятель хул. Из эггара хьалхар чарца юкъ дуьхьала эттав фашизмана. Цу хана сенхуьш бацар гитлеровцаш Димитров ше ца даь хIама шийна тIететтараште дуьхьала оттал а ул юзатовал а, ше безкеве гIертараш бехкебал. бакьдари паргIатон хьаллацал низи хьаькъали дола революционер-ленинец хилар. Лейпцигски процесс хиннача хана Димитрова яьче подвиго тIаззар лаьттарча беррагача прогрессивни наьха теркам. Цо шийна тIера бехк дIабаьккха ца Iеш, эггара хьалха холуш хIама тесар фашизмана, бокъонца лаьрхIача суд хьанна е эза а рейхстаг йовгаьр малав а деррига дунена дIа а гойташ. Цо лорайора машар бахьан, фашизманен империалистически низаштен дуьхьала къовсам лоаттабеш иола коммунистически партеши цар кулгалхойн боаца бехк тIа ца бойташ, уж цIена хилар дIагойтар. Фашизмана дуьхьаларча къовсама байрак хилар Димитрова цIерах.

Коммунисташа Коминтернана керте оттавир Димитров, цига дукха хIамаш карагIдийлар цунна дунен халкъашта юкъерча коммунистически профессиональни болама барт чIоагIбара даьхье. Ше Коминтерна генеральни секретарь хиларге хьежжа, доккха дакъа лаьцар цо 1933 — 1934 шерашка дунен тIара деррига демократически низаш гитлеровски фашизмана дуьхьаларча къовсама вIашагIтохара гIулакха юкъе. Цун указанеш яр кодамбеш хиннараш вай парте Коминтерна VII Конгресса решенеш кхоачашъеча, цун идеяши предложенеши боккхача лоархIама хилар хьалхагIа вайцига Единни фронт хьаьулаш, цул тIехьагIа Даймехка фронт хьееш. Деррига халкъо къовсам лоаттабьча шерашка кепа йасазон изданешка а ше кхазьийтача письмошка а гIолла юкъарчал доаццаш хьада гIо дора вай партена Болгаре сийлаь-воккхача воIо. Цо нийсо ориентаци йора цунна Болгаре низ бола коммунистически болам гIоттабара, бора Iалаьмате боккха агитационни пропагандистски болх. Цун яр моки мукъабаьникхача сий долча Советски Эскара эздийча низаца цхьана къовсам а лоаттабеш 1944 шера болгарски лаьтта социализм котьалкха патриотически халкъа фронт хьоарах йола идея.

Парте а мехка а кулгалхо ше хиларах тарра, марксизмана-ленинизмана бокъонце тешаме а волаш дIалора Георгий Димитрова шийн беррига низи таланти верда, социалистически Болгари хьаьра сий долча гIулакха. ХIаьта тахан цун гIеваьленах творчески пайда нийбу планета демократически низаша машар, социальни прогресс, кьаман мукъало бахьан лоаттабеча къовсаме.

НЕДЕЛЧО ГАНЧОВСКИЙ — 1944 шера 9 сентябре денз Георгий Димитрова лични секретарь.

Са каст-каста вIашагIкхетараш хул нагиркоща, цудуьхьа гу сона ум Георгий Димитровца чIоаргга безам бэлаш хилар. Каст-каста хоатт аз сайга: вIаннаб цунна нах сел мутIахьа! Хетаргахьа, цу деша хоадам болваш а деррига чуловцаш а дола моп дале йиш яц. Сона хетачох, цун цхьа бахьан да из уйлашка а гIулакхашка а дилла цIена, деррига ший вахар, беррига ший низ халкъа гIулакха дIаденна сага хилар. Георгий Димитров дилла а вар дуьцари леладу гIулакхаши цхьатаррā долаш, цун идеяши уж кхоачашъяра лоаттабу къовсами дика тарлуш дар цун вахарца.

Шекъ йоацаш да, Димитрова характеристика тIа хьалхарча моттигех цаI цунна цхьа хоадам боацаш дола хIама а доацаш хIара деннара кьадда гIулакх гуманизм хинна хилар. Из вар Iалаьмата дика дог дола, безаме, сага уйла, гIулакхаш дика кхетадеш саг. Цунца гIулакхаш леладеча наха дилла холуш яр цун дега йоахал, хIаьта цунца къамаьл деш хIаранена холора из гIо де нийча хилар, цо шийга яхар нийса кхетадар, из нахах дог лазаш хилар. Каст-каста нийслуш хIама да, саг ший нахаца дика а волаш, моастагIашца во а волаш е ший барашца сов дика хила гIертарагIа моастагIчунца а кIаьда волаш. Амма Георгий Димитров машар хургбоацаш, геттара дорха вар моастагIашца. ХIаьта а чIоаргIа эздел доаллеш вар из. Дагаух Лейпцигски процесс йолаш кьовсам чIоагIа кхоахабеннача цхьан заседане Димитрова дегIах чаккъзиккаш йолча цхьан ирача репликаца ше бехкева гIерташ хиннараш уйлах бохабь. ШоллагIча дийнахьа цун камера чу а вена набахтен директора (кхетадупуш ма дий цу хана гитлеровцаша цу посте хьежабьраш малеш бар) аьннад: «Герр Димитров, дикка бийса яхача хана дункха бовзаш бола нах гулбеннабар тханцига, хьо мара дуьцаш хIама хилан зар тха цу сарахьа. Массава а хьо вестаьеш вар. Тхона дика хет хьа толам баьнна, герр Димитров».

Георгий Димитровах даьлла цхьаьккха хIама а Белгалдаькхха безам бар са: цун ший дегIах хьлла культура. Из гуш яр цун дерригача гIулаккашка: цун къамаьлашка, цо дешаш хиннача книжкашка, цун оамалашка, цо шийгара дIадехараш лаккха хиларца, цо нахаца леладьча гIулакхашка. Цунна ховра наьха къамаьлашка ладувгIа, царгара фуннагIа Iомадаь а хьаIомадо гIертар из. Ший доккхача баьццарча, наха хьоаш долча бIаргашца, дикача уйланца бIаракьежар шийца къамаьл деш вагIачоа. Цу бIаргашкара дикадар лехаш бар нах, хIаьта царна из кора а доагIар.

Ше сагаца къамаьл деш, цунна ший ала дезар хьаьла аттагIа хургдолаш дилла а дуккха хаттараш дора Димитрова, цу наькъаца дагардар дуьцар, из оазевенна ца хилийтара эша атмосфера а оттаеш. Ше волча баькха нах къамаьл хьакикашта деш хилийта гIерташ хулар.

ХIаьта цунна цхьа хIама дуьца е дагавала вонача сага уйлаш сихха тоав ховра цунна. Духьала цу минуташка чIоагIлора цунцара наьха бувзам, цунах бола тешам.

Георгий Димитрова чIоаггIа лорадора болгаро-советски доттагIал, СССР, советски халкъа бокъонца вола доттагIа вар из. 1943 шу чакхдоаллаш ше къамаьл деш цо йоахар: «Малав Болгари сийлаь-йоккхача Россена гаьна аьлча дилла из эшаш а цун гIулакхаш лалзаш а хиннадац ала йиш яргIа». Цу массехк дешо чулоац деррига ча болгарски истора керттера маIан, цар хьагойт хIара болгарина санзетама тазан а, кхоана а, дилла а лостам тергбола кIийлентIардар. ХIана аьлча цунах йоал вай кхел, истора лоар.

Советски нахаца дилла а айхха бувзамаш долаш хиннав Георгий Димитров. Цунга Iалаьмате дукха письмош ухар пионерашкара, ка яхача нахагара. хIаьта царга каьхаташ яхе язде ха а корайоагIар цунна. Дагадоха йиш я цо дилла а дог тоха а лий дуьцаш хинна изи Максим Горькийн вIашагIкхетар, эггара хьалхара Болгаре марксистски истори цо яздеш ше гIо даьча Советски Союзерча болгаристика патриархаца Iилманхочунца академикаца Державинаца вIашагIкхетар. ХIаьта цо чIоаргIа лоархIаш а дицлургдоацаш а дар из доттагIал. Цунна цIаккха бIаргавайна а къамаьл хинна а саг вацар Илья Эренбург, амма цо чIоаргIа лоархIаш вар из, хIана аьлча из вар эггара хьалха хьалакеташ латтача кердача Болгаре малхах яздьр. Болгаре истора чу эггара хьалхарча вай мехках долча документальни фильма сценари яздьр...

Георгий Димитровеца кхийттача моллагIча сага цIаккха а йицлургйоаца событи хулар цунца ший къамаьл хинначоа.

(София-пресс-АПН).

СОВГIАТАШ ДАЬКЪАЛА ХИЛДА ШУН!

КЪАХЬЕГАМХОШТА «КЪАХЬЕГАМА ВЕТЕРАН» ЯХА МЕДАЛЬ ЯЛАРАХ ДОЛА

Нохч-ГIалгIай АССР Лаккхехьарча Совета Президиума

УКАЗ

1974 шера 10 январерча СССР Лаккхехьарча Совета Президиума Указага хьежжа дукхача шерашка цIена къахьегарах къахьегаме кара гIдийнарий хам беш СССР Лаккхехьарча Совета Президиума цIерагIа «Къахьегама ветеран» яха медаль лойла:

ОКТЯБРЬСКИ РАЙОНЕ

«Орджоникидзетрансстрой» треста № 131 йолча гIишлон-монтажни поезде гIолла:

Аксенова Мария Никитичнана — стропальщицана.
Брусова Тамара Марковнана — малара.
Куликов Михаил Михайловича — плотника.
Матвеев Александр Сергеевича — монтера.
Мысина Прасковья Ивановнана — штукатура.
Осипова Анна Павловнана — пенсионеркана.
Погомий Иван Евгеньевича — механика.
Рудник Нина Ивановнана — бетонщицана.
Чумаков Николай Ивановича — бухгалтера.

«Промавтоматика» Грозненски НПО опытни заводе гIолла:

Нестеренко Иван Митрофановича — газоэлектросварщика.

«СевКавНИПИнефть» яхача институте гIолла:

Асатурьян Нина Даниловнана — болхлочоа.
Голдаева Евгения Петровнана — болхлочоа.
Никольская Галина Тимофеевнана — пенсионеркана.
Питерская Лидия Михайловнана — йоккхагIйолча инженера.
Смирнова Мария Ефимовнана — болхлочоа.
Яковлева Мария Михайловнана — пенсионеркана.

Грозненски хлебокомбинате гIолла:

Газиев Ахьмуда — грузчика.
Волкова Клавдия Андреевнана — прачкана.
Даубайраева Зейрана — болхлочоа.
Илюшина Галина Сергеевнана — болхлочоа.
Мартиросова Назик Суреновнана — пекара.
Магомадова Саадата — уборщицана.
Мищенко Вера Петровнана — йоккхагIйолча бухгалтера.
Комарова Нина Николаевнана — мастера.
Сеталова Мария Леонтьевнана — болхлочоа.
Черкашина Нина Наумовнана — машиниста.

Электрически сетий Грозненски предприятие гIолла:

Киппа Николай Дмитриевича — пенсионера.
Пимичев Федор Фомича — пенсионера.
Рвачева Зинаида Сергеевнана — контролера.
Соколова Людмила Константиновнана — контролера.

СКЖД защитни дIасгIача гаьнийн Грозненски дистанце гIолла:

Кочеткова Зинаида Тимофеевнана — пенсионеркана.

Респотребсоюза Грозненски райпо гIолла:

Данилова Ксения Васильевнана — фактурщицана.
Мадаев НораьхIима — грузчика.

Городской санитарно-эпидемиологически станце гIолла:

Аненко Мария Кирилловнана — санитаркана.
Бондаренко Ольга Александровнана — лаборантка-на.
Бондарь Клавдия Ивановнана — лаборантана.
Кищик Нина Георгиевнана — санитаркана.

Грозные станце вагонни депо гIолла:

Аксюкова Тейя Ивановнана — мастера.
Глушко Лидия Владимировнана — оператора.
Сехаев Али Алаудиновича — слесара.

Дибаев Рамзана — цистернаш юлачоа.
Ефремов Николай Алексеевича — слесара.
Идрисов Дауд Тагировича — цистернаш юлачоа.
Коляцев Владимир Петровича — слесара.
Леванова Лариса Васильевнана — слесара.
Минаев Иван Ануфриевича — мастера.
Николаева Лидия Николаевнана — пенсионеркана.
Овчаренко Владимир Николаевича — вагонашка хьежачоа.
Сушко Александра Михайловнана — уборщицана.
Соботович Виталий Алексеевича — вагонашка хьежачоа.
Самойлова Антонина Федотовнана — вагоний проводника.
Тараненко Александр Михайловича — пенсионера.

Грозненски электромеханически заводе гIолла:

Кулешова Мария Стефановнана — слесара.
Ширяев Федор Васильевича — кузнеца.

СКЖД граждански сооружений Грозненски дистанце гIолла:

Демура Лидия Семеновнана — воспитатела.
Лазуткина Вера Алексеевнана — йоккхагIйолча медсестрана.
Милешко Раиса Павловнана — № 112 йолча берий яслей заведующцена.

Къулбаседа-Кавказски магистральни мехкдаьтта проводни управлене гIолла:

Суровецкая Евдокия Ефимовнана — йоккхагIйолча бухгалтера.

№ 51 йолча борхI шера школе гIолла:

Бондарева Нина Петровнана — хьехархочоа.
Рачинский Евгений Тимофеевича — хьехархочоа.

№ 9 йолча юкъерча школе гIолла:

Борисенко Зинаида Ивановнана — хьехархочоа.
Волосюк Антонина Александровнана — пенсионеркана.
Евса Николай Петровича — пенсионера.
Максимова Мария Алексеевнана — хьехархочоа.
Платонова Мария Ивановнана — хьехархочоа.

«Грознефть» объединене буруш тохара балхий Октябрьски управлене гIолла:

Дубовик Николай Андреевича — пенсионера.
Гарматюк Антонина Александровнана — йоккхагIйолча бухгалтера.
Новиков Иван Михайловича — вышкомонтажника.
Егоров Василий Ивановича — вышкомонтажника.
Краснолуцкий Иван Тимофеевича — пенсионера.
Львов Владимир Ивановича — бурильщика.
Мишуточкин Василий Павловича — бурильщика.
Подгорный Петр Михайловича — пенсионера.
Синицова Александра Андреевнана — йоккхагIйолча инженера.
Тарарин Александр Григорьевича — слесара.
Толокольников Александр Михайловича — слесара.
Трутнева Валентина Михайловнана — пенсионеркана.
Черноиванова Валентина Даниловнана — пенсионеркана.

№ 33 йолча юкъерча школе гIолла:

Виноградова Ольга Петровнана — хьехархочоа.
Галиева Тутуна — техничкана.

Косач Мария Семеновнана — хьехархочоа.
Каруна Лидия Ивановнана — хьехархочоа.
Махагова Хадишат Муртазалиевнана — техничкана.

№ 2 йолча городской больнице гIолла:

Габисова Нина Васильевнана — отделене заведующена.
Донич Мария Павловнана — медсестрана.
Елисеева Мария Филипповнана — санитаркана.
Клепова Любовь Ивановнана — лора.
Лысенко Евгения Евдокимовнана — лифтера.
Муляева Любовь Ивановнана — сестра-хозяйкана.
Сотонина Вера Николаевнана — медсестрана.
Сисева Евдокия Иосифовнана — медсестрана.
Сабирова Зигиннамал Сабировнана — медсестрана.

Грозный станце гIолла:

Луночкина Нина Тимофеевнана — кассира.
Тищенко Вера Михайловнана — йоккхагIйолча моттиг хьаийдеши дIахецаши лолчоа.
Фомичев Николай Петровича — йоккхагIйолча регулировщика.

СКЖД Грозненски отделене гIолла:

Афанасьева Лидия Сергеевнана — йоккхагIйолча кассира.
Болдырева Валентина Яковлевнана — йоккхагIйолча бухгалтера.
Бобрышева Надежда Захаровнана — пенсионеркана.
Ганюшкина Христиния Игнатьевнана — контролера.
Полторан Зоя Александровнана — пенсионеркана.
Соловьев Дмитрий Алексеевича — пенсионера.
Туров Давыд Иосиф-Лейбовича — пенсионера.
Хуторский Николай Ивановича — пенсионера.

Ялата продукташ лорвеча Нохч-ГIалгIай экспедице гIолла:

Гудимова Любовь Михайловнана — пенсионеркана.

БаьцовгIаш лорвеча Нохч-ГIалгIай республикански станце гIолла:

Губанова Анна Адамовнана — керттерча бухгалтера.
Феслукин Любовь Степановнана — лаборатора заведующена.

Парте райкоме гIолла:

Рябуха Татьяна Дмитриевнана — пенсионеркана.

№ 106 йолча машинаькъа юкъерча школе гIолла:

Морозова Анастасия Гавриловнана — уборщицана.
Орлова Наталья Романовнана — уборщицана.

№ 5 йолча городской больнице гIолла:

Андриевская Валентина Федоровнана — медсестрана.
Антипова Любовь Сергеевнана — болхлочоа.
Бондюченко Мария Михайловнана — медсестрана.
Макарова Валентина Матвеевнана — санитаркана.
Мазалова Анна Моисеевнана — медсестрана.
Смальнова Надежда Григорьевнана — санитаркана.

Грозненски кота гIирс веча фабрике гIолла:

Агабекова Мария Агатуровнана — комплектовщицана.
Жданова Прасковья Антоновнана — [illegible].
Малешушкина Нина Матвеевнана — болхлочоа.
Панченко Валентина Ивановнана — пенсионеркана.
Рязова Валентина Ивановнана — отдела начальника.

Нохч-ГIалгIай АССР Лаккхехьарча Совета Президиума председатель Х. БОКОВ.
Нохч-ГIалгIай АССР Лаккхехьарча Совета Президиума секретарь Н. ПРАВЫЛКИН.

г. Грозный,
1982 шу, 28 май.

Оаха яздаьчун лерагIа

Укх шера 13 мая «Сердало» газета тIа кепа а теха аральдар «Автобусаш расписанех лелац» яхаш корта а болаш йола тха рейдови бригади критически материал. Цу тIа критика йир пассажирски автобусаш лелача № 102, № 1, йолча маршруташкара наькъаш чIоагIа деха хиларах.

Рейдови материала тIа дуьцаш дар бакъда, яхаш хоам бу редакцига «Грознефтеоргсинтез» производственни объединене генеральни директора Г. А. Яценкос. Шоай балансе тIа латта наькъаш тоадеш даьча билгал дувц цо. Капитальни ремонт а ль йистебьаккхиб № 102 йолча маршрутагIа пассажирски автобусаш лелаш бола никъ, 51 эзар сима никъа ремонтии баккхаш дьу из никъ тоабеш.

Наз бахача дIенаштен коммунальни объекташтен ремонт яча РСУ ни чу а воагIаш укх шера вIашагIъеллаб наькъаннта текущи ремонт яра йола участок. Май бетта текущи ремонт яьй С. М. Кирова цIерагIча поселке № 1 йолча маршрутагIа пассажирски автобусаш лелача наькъа. Цигара тоаделла юкъера никъ а тоабьаб. Никъ помпаьа ремонт ль боаккхаьба наха лаьола тIча маршрутагIа автобусаш лелаш бола Черноречье яхача поселке бода никъ а.

«Грознефтьи ремонтстрой» треста, жилищно коммунальни болхани министерства кулголлача УДМС, ШУАП яхача ма[illegible] ... капитальни ремонт ... [illegible]

Укх юбилейни шера къахьегама вахтe эттача Грозненски «Пушинка» яхача ателье дукхача болхлоша дог гIоздоаха къахьегама толамаш доах. Царех цаI я хIамаш тегар, коммунистически къахьегама ударник Погорелова Татьяна Акимовна. Юкъера лаьрхIача хIара сменагIа нормаш 130—140 процент кхоачашъю цо. Шийн балхах из тIехдика кхеташ хиларах вIаштIехьдоал цун шитта дика къахьегама толамаш даха. Шийн опыт, дикагIйола балха методаш дIаговзийташ цо хьалкхеба говзанчаш итташ ба. ХIанз Татьяна Акимовнас хьехаш йола Костариова Ольга а балхах дика кхоташ йоагIа.

Дукхача шерашка социалистически яхье даим хьалха латташ хьийоагIача нагиркой хьехамчоа дукха совгIаташ тийнад. Царна юкъе я Къахьегама Сийлен кхоалагIча степена орден и.

СУРТА ТIА: кагирхой хьехархочa Т. Погорелован цун ученица О. Костариовии.

И. ИЛИЕВА сург.

Болх дика вIаштIехьбаьккхаб

[illegible]

А. ХАЛАМБРАДОВ,
Назрановски районни «Путь к коммунизму» яхача газета корреспондент.

Экономикеи социальни программеи

«Верхнемуллинский» совхоз — Пермски областе боккхагІбарех бола боахам — хІара шера продукци йоккхаш я — эггара хьалха хьадоала баьцадаараш. шура 17 миллион сома маьхха.

Производствана боахамчура специализаци концентраци яро, хозрасчети бригади подряди деррагІа юкъейоалаяро, производства деррнгача доакъошка механизаци яро гІо ду продукци дукхагІа арахецара, цул дикал лаккхара.

Дуккха пайда хьатІабоагІаш хиларо торо хулнит боахама социальни программа кхоачашъе. Совхозе хьалду наха чуІе цІенош. йолаш я юкъера школа, культура ЦІа, 3 клуб, 4 библиотека, профилактори, медицински берийи учрежденеш.

Малхбулен Урале цу хьалхалаттача совхоза коллективо доккха дакъа лоац Кхачан программа кхоачошъяра юкъе а.

Совхоза хІара вьнагІа вола болхло шера профсоюза льготии путевках салаІара цІагІа. пансионате е санаторе салоІаш хул. Шин дарбаш шерра довзаш йолча «Усть-Качка» яхача курорта базе совхоза шии «Прикамски шины» яха санатори я.

Совхоза биологически лабораторе апробированни а сш производствана юкъе кхувл лазарехи садоаллача хІамаехи юртбоахама культураш лоралра керда методаш.

СУРТАШ ТІА: 1. № 5 йолча отделене профсоюза цехови комитета председатель Н. П. Уточкина мах боацаш санаторе ваха путевка совхоза болхлочоа. Сийлахь-боккхача Даймехка тІема ветерана Н. А. Терехина дІалуш я.

2. Лаборант Л. Мещангина баьцовгІаш лоралра биологически методага хьожаш болх беш йоал.

Е. ЗАГУЛЯЕВА суртаIII.
ТАСС фотохроника.

ТХА ВЕЗА ХЬЕХАРХО

Хьехархо! Вайх хІаране ва а ва, хиина а хиннав из хьамсара саг. Дукха ховш. дукхачох кхеташ наха юкъера эхь-эздел чІоагІа лоархІаш вола саг. Кхы цхьаькха — хьинаре къахьегамхо. Дунен тІа эггара дикагІа дола хІама шин ученикашта дІалуш вар. Уж тайпа хьехархой дукха ба вай мехка. Царех цаІ — тІехдика педагог — Л. Н. Толстой цІерагІча Нохч-ГІалгІай пачІахьалкхен университета вайнаьха литература кафедра доцент Хамидова Зулай Хамидовна.

Оаха дешача шерашка дукха вийсбеинаб тхона тайп-тайпара хьехархой. Шо - шоай оамалаш йолаш, кхьабараш сиха, вожаш сабаре кхоалагІа бараш кхыйола оамалаш йолаш. Уж массарар дагавехача, цар гІулакхаш тахка эттача. эггара хьалха дагайох тхона Зулай Хамидовна.

Эггара хьалха тхона ІазьматЕ цІенхара саг хетар цунах, ха дІа ме йода. [illegible] тхо цунна а дукхагІа ме довза. тхо кхийтар дика хьехархо [illegible] совгІа. из дог цІена, [illegible] тІо доргдола. [illegible] бола [illegible] бербола тха [illegible] бола [illegible]. ХІаьта [illegible], хьехархочун [illegible] ва. шин предметах Іа[illegible] [illegible] студенташа из [illegible] дІальехаш [illegible] я

ю. Сакъердаме а. тхона боккха кхетам луш а чакхйоаккхар цо хІара практически занятий, [illegible] цкъаь-цкъа хийслац цун лекцешка студент ца поагІаш моттиг. Экзаменаш дІалла еза ха тІаэттача а, цІаккха цу гІулакхах кхераш хилацар тхо, хІана аьлча, шита бозам болаш чакхьювла лекцеш, дерригнех дІанхетавеш чакхьювла практически занятеш тха дег чу шин тайпара дег ца юташ цаюгандаь.

Тха университето шин денача [illegible] эрсий яздархочо Л. Н. Толстоя аьннад: «Нагахьа санна хьехархочо шин гІулакхацара а шин ученикашцара а безам цхьана буве, из — бокъонна вола хьехархо». Уж дешаш тха педагогах Хамидова Зулай Хамидовнах аьнна да ала мегаргдолаш да.

Кастта тІехьхьара экзаменаш дІа а еша, [illegible] тайп-тайпара моттигаш хьа а лаьца, болх бе дІаоттаргда тхо, бакъда, мичча[illegible] тхо хилараш, [illegible] хиларах, [illegible] а тха дег чу [illegible] хьамсарагІа йола моттиг дІалаьца яхаргьа [illegible] Хамидовнай цІи.

[illegible] а [illegible] хилба цун!

Ш. КОВРАЕВ,
Л. Н. Толстой цІерагІча Нохч-ГІалгІай пачІахьалкхен университета 5 курси студент.

Наха лоархІаш а сии деш а саг я Садовое яхача юртара библиотекарь Зубайраева Тамара. Укхаза болх беш ше доаккхача итт шера йовзийтай цо ше юртарча книжкаш дешарий доттагІа йолаш. хІаьта уж цун ва эзар совгІа саг.

Укх хоржамашта хьалхарча деношка хьинаре къахьегаш боккха общественни болх дІахьош я Тамара — из я избирательни комиссе секретарь.

СУРТА ТІА: Зубайраева Тамара.

З. БАТЧАЕВА сурт.

АГИТБРИГАДА—КХАЙ ТІА

Наьха культурни хьашташ дизза кхоачашдеча хьинаре къахьег Наьсарен районни культура ЦІен балхахоша. ХІанз. оаха хьатІаэттача гІоне. кхы а чІоагІагІа сихбеннаб тхо из болх, хІана аьлча, кхоачашде дезаш да кханика, фермашка, къахьегаш болча юрташкарча наьха хьашташ. Из гІулакх дика кхоачашду тха агитбригадо. Агитбригада кулгалхо ва Нохч-ГІалгІай АССР культура заслуженни болхло Медов Мустафа. Агитбригада доакъашхоша сиI дунен халкъашта юкъерча хьалах лаьна дувцаш йола лекцеш. деш сакъердаме дувнараш, сташ. хІара дийнахьа оттаю концерта керди программа. КІира 4—5 моттиге бахе концерт луш хул самодеятельни артисташ. Цул совгІа. тха агитбригадо кхыча агитбригадаца цхьана вІашагІа а кхийтте концерташ тел юртабоахама тайп-тайпара моттигашка. Дикка бувзам ба тха Къулбаседа-ХІирий АССР-ча Пригородни районерча агитбригадаца а. Иштта, бІаьсти эггара хьалхара лаьтта оахаш харш доаккхача «Экажевский» совхозе хиначо цІейна хетадаь цхьана сакъердаме концерт оттадир оаха цигарча Ленина цІерагІча колхоза агитбригадаца. Из цІей долаш тхо долча хьоашалгІа вена вар цу колхоза парткома секретарь. Цо чІоагІа дькъала бийцар акажевцаш. хІаьта хьаьшашка фусамдай дІайха моаршал луш къамьал дир Социалистически Къахьегама Турпала Албогачиев АртагІа. БІайхача безамца, хозача сакъердамца чакхдаьлар цо вІашагІкхетар. Уж тайпа безамо вІашагІкхетараш кхы а хиннад тха. Сакъердаче чакхъьлар Пригородни районерча йоа тІара оаххазараш лелачеча фабрика коллективо дийха оаха цига даха кхьаьна чакхъьйнка кхалнаьха денна хетаь огонек.

ХІирашкахьарча агитбригадаш хинна ца Іеш, иоайла хьоашал леладу тха районерча юрташкарча агитбригадашна а. Иштта, дукха ха йоацаш совхоза-техникуме гулбеннабар Наьсарен района совхозашкара хьалхе лелараш. Іалаьмате сакъердалуш тІайнар шита гулбенараша тха а техникума а агитбригадай программа. Къаьстта езалуш тІайнцар къахьегамхоша тха агитбригада доакъашхочо Мальсагова Радимхана йийша Яндиев Жамалдий стихаш, цига даьха иллеш. даь халхараш.

Ала деза, хьожаш бараш та концерт деладалар дуззадешна да из концерт дІатьочо из ховш дІадахьар. ХІанзалехьа дика конферансье хиларца бехкальбеннай РДК методиабиста болхло Гагиева Милана.

Массала а сакъердалуш хьожаш тІаш наха Медов Мустафаси Сагов Муъмадех вийтъеш йола интермеди. Массала Іалаьмате дика ловзаю шин роль Мухьмада. Дика ду халхараш Дзортов Мухьмадеи Чуманова Хьаваси. Концерта дукхагІа йола номераш наьха дехарца юха а юха ала езаш хул тха.

Дукха ха я Евлоева Раисе районни культура ЦІен «Асса» яхача халкъа ансамбла концертмейстер йолаш болх бу. Іалаьмате хоза лоьх по шин пандарца дІалоихаш йола вайнаьха. Кавкала кхыча къамий оІпараш.

ХІанз тІатеІІа доакъар Іалашдеш ба наьсархой. ХІанзлехьа боккхата концертни программашца тха самодеятельни артисташ хиннаб «Октября 40 шу», «Назрановский» совхозий, совхоза-техникума доакъар Іалашераш болча, Аьлтий-ЮртагІа турпкий-товарни ферме. лоамашка кхозбача дукхана гІулакх дераш болча баха.

Даьр кІеіша дене а де дезар кхы а дукхагІа да, бакъда, эттара тхона сатем бош дар фуд аьлча, из да миччахьа оаха концерт оттадеш хиларагІа, массала а боккхача безамца тхо тІаэцаш хилар, юрташкара къахьегамхой тха концерташка хьежаш хилар.

А. КАРТОЕВ,
Назрановски районни культура ЦІен директор.

Редактор Т. А. ТЕБОЕВ.

ГІИШЛОНХОЙ СОВГІАТ

ЧуІе цІеноаш хьалдара дола харжархой наказаш кхоачашдеча тоъал хІама карагІдаьннад МагІалбика городской Совета депутаташта. Укх тІехьарча шин шера городе хьал а даь нах баха чухоашабаьб доккхача кхаь цІеношка. Масала, укх бІаьсти города центре хьалдаьдьнача 50 квартира йолчен 68 квартира йолчен цІеношка баха чухайнаб мехкдаьттахой, гІулакхера нах, промышленноста болхлой.

Укх бетта эксплуатаце дІадалара кийчдеш да 41 квартира йола цхьаькха цІенош. ХІанз уж кийчдаь дахара тІехьхьара балхаш чакхдоахаш ба «Грозтрубопроводстрой» треста № 2 йолча гІишлонмонтажни управлене Белхароев Башир керте латтача участка гІишлошъераш.

Къаьстта хьинаре къахьегарца белгалбаьннаб Албогачиев Макшарипа. Муцольгов Хьажбикара, Точиев Іумара бригадашкара каменщикаш, плотникаш. Абдурзакова Зинай, Ганижева Зинай бригадашкара штукатурашн маляраши. Беррига шин бІаь совгІа саг ва укхаза уж цІенош июнь чакхбалале хьалдаь дахара беррига шоай низ тІабахийта болх беш.

ГІишлошъераш долча гІонна укхаза сиа новкъостал деш я 50 сагах латта Мехлидови Полисковн керте латта болгарий бригадаш а.

Города центре хьалдаь доалаш латтача цу цІеношка хьалхарча этажа тІа хьаелла лерхІ керда кинокин тикен, кагирхой кафен.

С. АРСАМАКОВ.

ГРОЗНЕНСКИ МЕХКДАЬТТА ТЕХНИКУМО ДІАКХАИКАДУ КАГИРХОЙ ПОДГОТОВИТЕЛЬНИ КУРСАШКА ДІАЭЦАШ ХИЛАР

Занятеш хургья 1 июле дена 31 июле кхаччалца.

Подготовительни курсашка занятеш хургья деша оттара дІалуча экзамений программагІа эрсий меттеи литератураи, математика. Курсашка деша йоагІачо хьачудала деза документаш: заявлени, образованех дола документ (е школера справка).

Документаш хьачуийду хІара денна (кІиранди доацаш) 9 сахьат даьлча дена 16 сахьат даллалца № 120 йолча кабинете.

Ца кхетар хатта йиш я телефонаца: 2-63 09.

ТЕЛЕВИДЕНИ

17 ИЮНЬ
I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.45 — Спортивни программа. Футболах йола дунен чемпионат. Англе сборни — Франце сборни.
10.20 — ФРГ сборни — Алжира сборни.
11.10 — «Кердадараш».
11.30 — «Кердадараш».
14.50 — «Испанецара вІашагІкхетар». Телевизионни документальни фильм.
15.10 — «Довзий хьона закон».
15.40 — П. И. Чайковске цІерагІча VII-ча Московски дунен халкъашта юкъерча конкурсе.
16.10 — «Урокага бода [illegible]. СССР халкъа хьехархочох. Литовски ССР Варвански юкъерча школе болх беча Я. Я. Вилманех дола телевизионни фильм. «СССР халкъа хьехархой» яхача циклера.
16.40 — Фильм — бераша. «Эскатора тІара пассажир».
18.00 — «Сакъердаме ноташ».
18.15 — Миллионий ленински университет. «Кхачан программа — халкъа юкъара гІулакх».
18.45 — «Тахан дунен тІа».
19.00 — «Бейташ, кІоанолгаш, аманаш».
19.30 — «МаІача наьха шиш бола вахар». Художественни фильм.
21.00 — «Ха».
21.35 — Футболах йола дунен чемпионат. ЧССР сборни — Кувейта сборни.
23.10 — «Тахан дунен тІа».

II ПРОГРАММА

8.00 — Іуйренара гимнастика.
8.20 — «Машар хилба шун цІенна». Телевизионни художественни фильм, I сери.
9.25 — «Митад шо, зурманча!».
10.10 — Іилман - популярни фильмай программа.
10.30 — Кагирхойн студентийн IX-ча Дерригдунен фестивала лауреата. Кировградерча «Ятрань» яхача УССР халкъа халхара заслуженни ансамбла концерт.
11.00 — Испанский мотт.
11.30 — Футбольни обозрени.
12.00 — «Кхетаде аз кхар, нана». Субтитраш йола художественни фильм.
13.15 — Природоведени. Іалам лорадар.
[illegible] — Музешка, выставкай залашка гІолла.
14.00 — «Тха беш».
14.30 — «Музыкальни тика». Фильм-концерт.
15.20 — Кердадараш.
17.30 — «Аьа горизонташ».
18.00 — «Асса». Берий ансамбль — «Ирад дола берал».
18.15 — «Нохч-ГІалгІайче тІоллам».
[illegible] — Фильм.
18.40 — КПСС ЦК майски Пленума (1982 ш.) сопамаш — вахаре кхачашде! «Терек» яхача совхоза плат кхедераш болча» (нохчий меттала).
18.55 — «Суланский кисьяд». Документальни фильм.
19.15 — Мехка а республика а юбилейшта [illegible]. «Цадоладелар мохарцех целацеи...».
19.30 — Фильм.
19.35 — «Мотгашал» (гІалгІай меттала).
20.05 — «Бийса [illegible] хила шун, бераш!».
20.15 — «Къонал» яхача хореографически ансамбла концерт.

18 ИЮНЬ
I ПРОГРАММА

8.00 — «Ха».
8.45 — Спортивни программа. Футболах йола дунен чемпионат. ЧССР сборни — Кувейта сборни. I-гІа тайм.
9.35 — Югославе сборни — Къулбаседен Ирланде сборни. Цакхера переачка.
11.30 — «Кердадараш».
14.30 — «Кердадараш».
14.50 — Вахара хьасап — советски. «Дерриге а деллал [illegible]. [illegible] бераш». «Шун ансамбли [illegible]», «Цаь [illegible] киннопрограмма.
16.30 — «Эрсий къамаьл».
16.00 — «Москван москвичашие».
16.30 — Киножурнал.
16.40 — Фильм — бераша «ЦІо нохчара [illegible]».
17.00 — [illegible] 100 [illegible] дихарла. «Георгий Димитрова [illegible] Вахара [illegible]. Телевизионни документальни фильм.
18.45 — «Тахан дунен тІа».
[illegible] — А. [illegible] «[illegible]» яхача балетера [illegible].
19.15 — Футболах йола дунен чемпионат. Итале сборни — Перу сборни.
21.00 — «Ха».
21.35 — [illegible] ЦІен [illegible] залера Р. [illegible] [illegible].
23.00 — Футболах йола дунен чемпионат. Бразиле сборни — Шотланде сборни. Перерыв (23.45) — «Тахан дунен тІа».

II ПРОГРАММА

8.00 — Іуйренара гимнастика.
8.20 — «Машар хилба шун цІенна». Художественни фильм. 2 сери.
9.25 — «Орленок» [illegible] концертни зал.
10.15 — Телевизионни документальни фильм.
10.30 — ДІадоь [illegible].

конкурса лауреата С. Воронцова.
10.50 — Английски мотт.
11.20 — «Шахматни школа».
11.50 — Фильм — бераша. «Янтарера вадар».
13.00 — Хьа Ленински библиотека. «Советски Іаьдала аргІанара денхараш».
13.45 — А. Скрябин. «Прометей» — симфонически поэма.
14.10 — Іилман-популярни фильмай программа.
14.50 — Литературни дешараш. О. де Бальзак. «ЦІе гостиница».
15.20 — «Кердадараш».
15.35 — Бераш[illegible] фильм.
15.50 — «Горгали» (нохчий меттала).
16.20 — «Горизонт».
16.35 — «Сага могашал лорара лоаттабу кьовсам» (нохчий меттала).
18.00 — «Нохч-ГІалгІайче тІоллам».
18.20 — Киножурнал.
18.30 — «Саги закони» (нохчий меттала).
19.00 — Іилман - популярни фильм.
19.20 — Нохч - ГІалгІай АССР Гостелерадио инструментальни ансамбла концерт.
20.00 — «Бийса хьалхала хийла шун, бераш!».
20.20 — Фильм-концерт.
21.00 — «Ха».
21.35 — «Машар хилба шун цІенна». Телевизионни художественни фильм 3-гІа сери.

РАДИО

17 ИЮНЬ

6.40 — «Юртара вахар» (гІалгІай меттала).
7.15 — «Грозненский рабочий». «Комсомольское племя» газетий обзор.
7.23 — «Сердало» газета обзор.
7.30 — Передачай программа (эрсий, гІалгІай меттала).
8.25 — Концерт (гІалгІай меттала).
11.15 — «Побратимаш». Радиоочерк (эрсий меттала).
11.35 — Музыка (эрсий меттала).
11.45 — «Хоца хилча — хІама хьалл деза». Беседа (нохчий меттала).
17.15 — Передачай программа. Хаоттамах бола хоам (эрсий меттала).
17.16 — «Бенах ба дахкан пандар» (нохчий меттала).
17.45 — «СалоІа минуташ» (гІалгІай меттала).
18.00 — Керда хоамаш (эрсий меттала).
18.10 — Керда хоамаш (нохчий меттала).
18.20 — Керда хоамаш (гІалгІай меттала).
18.30 — Хоамаш.

18 ИЮНЬ

6.40 — «Кхачан программа — халкъа юкъара гІулакх» (эрсий меттала).
7.15 — «Грозненский рабочий» газета обзор.
7.23 — «Ленинан некъ» газета обзор.
7.30 — Передачай программа (эрсий, нохчий меттала).
8.25 — «Халкъа музыкантов [illegible]» яхача циклера [illegible] передача (нохчий меттала).
11.15 — «Халкъа [illegible] бола беш да» (нохчий меттала).
11.35 — «Комсомолецев [illegible] радиожурнал» (эрсий меттала).
11.45 — «Доттаг[illegible]» (эрсий меттала).
17.15 — Передачай программа. Хаоттамах бола хоам (эрсий меттала).
17.16 — «Патриот» яха радиожурнал (нохчий меттала).
17.31 — «Инструментальни музыка» (гІалгІай меттала).
18.00 — Керда хоамаш (эрсий меттала).
18.10 — Керда хоамаш (нохчий меттала).
18.20 — Керда хоамаш (гІалгІай меттала).
18.30 — Хоамаш.
18.40 — «[illegible] вахар» яха радиогазета (гІалгІай меттала).

ХОАМАШ

Тахан республике [illegible] Грозный хулиса [illegible] [illegible] а [illegible]. [illegible] секунде 3 — 8 метр чІоагІа мух а хьекхаш хилеи фегара температура республике 20 — 25, Грозне 23 — 25 градус йоа[illegible].

[illegible]

МЕТЕОСТАНЦИ.

Деша баха ловчар ТЕРКАМГА!

ГРОЗНЕНСКИ ПЕДАГОГИЧЕСКИ УЧИЛИЩЕ ДІАКХАИКАДУ 1982 — 1983 ДЕШАРА ШЕРА, ОЧНИ, ШКОЛЬНИ, ШКОЛЕ БАХА ХА ЙОАЦАРИЙ, СПОРТИВНИ ОТДЕЛЕНЕ ДЕШАРХОЙ ДІАЭЦАШ ХИЛАР

Училище кийчбу юххьанцарча классай хьехархой, физкультура хьехараш, берий бешамашка, яслешна бераш кхетамлураш. 8 класс яьккхараш дІаийбу кийчон отделене:

Юххьанцарча классай хьехархой, боккхагІбола пионервожатеш (дешаш яккха еза ха 4 шу);

Юххьанцарча классай хьехархой, дІахьдаьха деп групперча бераш кхетамлураш (дешаш яккха еза ха 4 шу);

Физически кхетам лу хьехархой (дешаш яккха еза ха 3 шу);

Берий бешамашкеи яслешкеи кхетамлураш (дешаш яккха еза ха 4 шу). Заявленеш дІаийю 1-ча июне дена 31 июната кхаччалца.

Заявленеш дІачулу училища директора цІерагІа ер документаш а долаш:

а) дешарах дола тешал (подлинник);
б) 6 фотосурт (боарам 3х4);
в) № 286 йола лорий справка.

БархІ шерарен юкъерен школаш оценкаш 4—5 йолаш чакхъяьхараш деша ховшара экзаменаш а йоацаш дІачуэц. Вокхар. 8 класс яьккхараша деша дІачуэцара экзаменаш яла еза эрсий меттала (диктант), математика (дувцаш). 10 класс яьккхараша школьни отделене экзаменаш яла еза эрсий меттаи литературан (сочинени), математика (дувцаш).

«Юххьанцарча классай хьехархо» яхача специальностагІа а школе баха ха йоацараш а йолча специальностагІа а деша ховшараш музыкальнохазара гІулакха ништаб хьожача тохкамах чакхбоал. Физкхетам балара хьехархой специальностагІа деша ховшараша кхы тІа шоай специальностагІа йола экзаменаш яла еза.

Деша оттара экзаменаш хул 8 класс яьккхарашта 1 августа дена 20 августага кхаччалца. чакхбаьнараш дІаяэбу 21-ча дена 25 августага кхаччалца.

10 класс яьккхарашта дІачуэцара экзаменаш хургья 1-ча дена 21 августага кхаччалца, чакхбаьнараш дІаяэбертба 22-ча дена 26 августага кхаччалца.

Дешара шу дІадолалу 1 сентябре. Деша дІайийчарна общежити а стипенди а хургда хила юкъарча положенегІа доагІача хьисапе.

КАГИЙ НАХИ МЕХКАРИЙИ!

№ 4 йолча Грозненски юкъерча профессионально-технически училище 1982—1983 дешара шера дешархой деша дІачуэцыга дІаэой!

Укх профессех:

1. **Мехкдаьттеи газеи боаккхача скважинашта эксплуатационни разведочни буру тохача бурильщика гІонча, электросварщика болх бе а хоаргдолаш.**
Дешара ха — 1—3 шу.
2. **Буровойшта гІулакх деш вола электромонтер.**
Дешара ха — 3 шу.
3. **Электрогазосварщик.**
Дешара ха — 3 шу.
4. **Слесарь-авторемонтник.**
Дешара ха — 1—3 шу.
5. **Химически анализа лаборант (мехкарий).**
Дешара ха — 3 шу.

Училище деша дІаэц 8—10 класс чакхъяьккха кагий нахи мехкарийи, эскарера цІаьбаьна бІухой.

Училище кийчъю «Грознефть» объединенешна балхараш. Деша баьІача хана дешархой Іалашбу мах боацаш обмундированеца, кхачаца, учебникашца, общежитеца. Производствени практика йолча хана дешархошта шоай специальностагІа доагІача юкъарча алапех 33—50 процент аьча кара дІател. Училище деша ваьІаш яьккха за къахьегама стажаца хьалоархІ.

Училища кхо курс чакхъяьккха а [illegible] дІалуш йола экзаменаш тоабе дІаенна а болча кагирхошта юкъера образовани яьккхарах долеи профессегІа разряд енна долеи диплом [illegible].

Занятеш дІайолалу 1983 шера 1 сентябре.

Хьамсара доттагІий! Тха училище деша дуал!

Ца чакхъяьккхачун тІахьагІа [illegible] специальностагІа [illegible] [illegible] хургда шоах. хІаьта [illegible] общежити а хургья [illegible].

Училища адрес: г. Грозный. Октябрьски район, 12 участок, автобусаш № 13, 24, 25, трамвай № 5, «12 участок» яхача уж соцача кхаччалца.

АВИАПАССАЖИРИЙ ТЕРКАМГА!

1 июне дена Грозный — Симферополь — Львов яхача маршрута рейсагІа лелаш я ТУ-134 яха комфортабельни самолет. Грознера из дІайода оршот дийнахьа, кхаьрача дийнахьа, пІераска дийнахьа 13 сахьата 15 минутах аьлча.

Грозный — Волгоград — Казань яхача маршрута 1201 рейс кхоачашъю шоатта дийнахьа расписанегІа оршот дийнахьа, кхаьрача дийнахьа, пІераска дийнахьа 21 сахьата 55 минутах аьлча.

Цу рейсах долача самолеташ тІа [illegible] моттигаш йолаш я.

14 июне дена Шалински районе. Шалаж яхача юрта хьалийнай Аэрофлота касса. Из укх хана а хІара дийнахьа 8 сахьат даьлча дена 17 сахьат даллалца. Перерыв — 13 сахьат даьлча дена 14 сахьат даллалца. Выходной денош — шоатта, кІиранди. Касса я Ленина [illegible] [illegible].
Телефон 2-13-25.

ОКЕАНО ГУЧАЙОАХ КЪАЙЛЕНАШ

[illegible]

Георгий КЛЕЙН. (АПН).

ТХА АДРЕС: 366007, г. Грозный, Мира [illegible] ул. 62. Телефонаш: редактора — 2-15-17; редактора заместителя — 2-13-07; ответственни секретаря — 2-24-03; [illegible] — 2-24-04; промышленностьи транспорти — 2-24-01; [illegible] — 2-24-06; культура — 2-24-05; [illegible] — 2-24-07; корректорски — [illegible].

НАШ АДРЕС: 366007, г. Грозный, ул. Мира [illegible] 62. Телефоны: редактора — 2-15-17; заместителя редактора — 2-13-07; ответственного секретаря — 2-24-03; [illegible] — 2-24-04; промышленности и транспорта — 2-24-01; сельского хозяйства — 2-24-06; культуры — 2-24-05; [illegible].

Газет арадуу шинара. ерей, шоаттей деношка

04626 «Грозненский рабочий» издательства типографи, Маяковски, 92. Типография издательства «Грозненский рабочий», ул. Маяковского, 92. Заказ № [illegible]